

Nova medicina : in qua multorum errores in hac praestantissima facultate reteguntur, antiquus suus honos medicinae restituitur ... / Per Hieronymum Brisianum.

Contributors

Bresciano, Girolamo, active approximately 1590.
Sloane, Hans, Sir, 1660-1753
British Library
Medical Society of London

Publication/Creation

Venetis : Apud Damianum Zenarium, 1591.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jtztrndn>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

NOVA
MEDICINA,
IN QVA MVLTORVM
ERRORES IN HAC

PRAESTANTISSIMA
FACVLTA TE *Dupt*
RETEGVNTVR,

& antiquus suus honos medicinae restituitur.

AD LIBERV M BARONEM
D. IOANNEM IACOBVM
KHVENVM &c.

Per Hieronymum Brisianum Salodiensem Medicum.

Venetijs, Apud Damianum Zenarium. MDXCI. 6.

5

M E D I C I N A
 IN QVA MVLTORVM
 ERRORES IN HAC
 P R A E S T A N T I S S I M A
 F A C T I T A T H
 R E T R O G N A T A
 & quibus suis hono- medicis rebus
 A D A L B E R T V M B A R O N E M
 D. JOHANNEM JACOBIUM

BRITISH MUSEUM
 SALE DUPLICATE
 1 7 8 7

C E D I T I N A I D I A

C I S I L I A

Venerijs, Apud Danianum Xenarium. MDXCI.

PERILLVSTRI
ATQ. GENEROSO
DOMINO
IOANNI IACOBO KHVENO

EX BELASIO IN LIECHTEMPERG,
ET GANDEGG,

Libero Baroni ad Neuelempach, Domino Iurisdictionum
Nauders, & Altemburgi, Sacrae Romanae
Caes. Maiestatis &c.

Necnon Serenissimi Principis, Archiducis, Ferdinandi Au-
strae à consilijs, Vice Capitano, & Burgrauio,
Prouinciæ ad Athesim, & Tyrolis Do-
mino obseruandissimo.

Hieronimus Brisianus S. D.

CVM Reges, & terrarum Principes,
olim studijs liberalibus, atq; mi-
nus abiectis Artibus nullo tem-
pore non vacarent, vir non mo-
do titulis perillustri, æquitas vbiq; vige-
bat,

nec inuerſi, nouiꝑ; mores a deo paſſim ſucce-
ſcebāt, aut alieno imminens auaritia nefan-
do vitiorum ſatellitio comitata bonos aude-
bat inſultare: Nā Cenſoria Maieſtas, vel mul-
tabat iniquos, ſiue ab hominum ſocietate re-
legabat notatos: detegebātur. n. crimina for-
didioris cuiuſlibet ab illis, qui ſapientiæ ſimul
ac eloquentiæ incumbabant, vt qui forent
animo libero, & rebus humanis vilibus ſupe-
riore; Fācies interiores omnium reſignaban-
tur; Non mediocriter ob id ex eis erat infi-
mis timendum peræque ac ſummis Magna-
tibus: etenim fuit quidem perpetuo virtuti
data venia contra vitia ſibi natura toto con-
traria diametro bella gerere, inſectari, ſcom-
mate, conuitijs, diſterijs, ſalibus dentatis,
impetere, clariores hominum promiſcuam
multitudinem ſine diſcrimine liberius per-
ſtringere; Nunquam laceſſebatur vates quin
excepta ſubindè rectorqueretur in inferentis
caput iniuria: quia de plauſtro malè audien-
tes contumelijs afficiebant, ſi minus noluiſ-
ſent illorum probra clanculum demorſa ſub
cœlum proferri; propter eam cauſam Iulius

Cæſar

Cæsar cumulauit Laberium Mimorum auto-
rem donis, eiq̄ue elargitus est aureum annu-
lum, nequid de ipso caneret, quomodo Ti-
mogenes historiographus petulanter in il-
lum, vxorem, & totam domum eius, dix-
erat: quoniam singularis hæc est species mor-
taliū prompta maculas animis, vel nitidif-
simis obducere, & ad suspendium quando-
que sicuti Lycamben, cogere: Phalaridem
pietate comédatisimum reddere; Mima Ty-
ranica potestate detestandum præbere; Ro-
manus sapiens Mœcenatem tanquam mol-
lem insectatur vbiq̄ue; Neronem impuden-
tissimam bestiam laudat; Dido fundatrix
Cartaginis pudicissima vidua ratione dierū
subducta, quibus Troiani nauigarunt in Ita-
liam, nunquam vidit Aeneam, cum tamen
Andino carmine nobilis fœmina deputetur;
E diuerso autem Penelope *εἰ φιλότιτι μιχθεῖς*, vt
Homerus loquitur, cum Procis genuit Pana,
quãuis vniuersis penè sit castitatis dote præla-
ta. Hac ergo ratione iustos impios, impios iu-
stos, esse facile persuadebãt. Propterea ritè si-
bi consultū quiuis semper iudicauit, si cum

non

non potuerit eorum stylos euitare, pro ma-
ledictis beneficia reponeret, & omni studio
niteretur in gratiam redire cum ipsis, quam-
uis esset etiam talis, vt nec Momus quiret eū
redarguere; Nunc autem permiffa quoque
est hæc libertas ingenijs, ne sine aduersario
marcescant, vt de stomachentur in quorun-
dam vitam lusibus, & prauè gesta damnent,
modo ne licentia exeat in rabiem, nulliusve
os honesti lædatur: non enim parum est vti-
le vitiorum glomos euolutos cernere, quos
pectore clausos veteratores aliquot tegebāt,
nihil rescitum in sperantes vnde venirent ab
aliquo tempestatis huius æquissimo Catone
condignis suis meritis ornati, neque pauco-
rum doli reciderent amplius in iacturam, &
calamitatem, plurimorum, quemadmodum
fanè fit erroribus circa Medicinam, qui iam
nonnullos annos à me animaduertuntur; in
quorum detestationem libuit reuocare sensa
à dignioribus Musis, & huc conuertere, non
fanè odiosam illam scelerum Camerinā mo-
turus hoc laboris lucrifacere, successiuisque
ab operis subducere, volui; vt autem pauca

isthæc scriberem varia perpulit occasio, nempe contemptus Artis diuinæ opera quorundam diu haberi cœptus, meumque de omnibus benemerendi studium; Nam qui crimina non accusant ij non leuius peccant, quàm qui virtutes non laudant: neque enim decet virtutem sine laude, nec malitiam sine vituperio, atque reprehensione, relinquere; Atqui tamen nec veteris more comediæ certos elegi, nec dignos perstrinxi; si quis lingua me in freni dixerit impetitus oratione mea nempe reputetur; quamuis etiam nihil obftet aliquempiam ledere neminẽ cartis suis, attamen modicè pudibundis quãplures mordaci rodere vero, quòd idem non sint scriptura, & Leucæus. Cui tamẽ dicarem meritò sermonẽ hũc succurristi mihi Heros splendidissime fautor literatorum, & iustitiæ amãs, qui pro tui pectoris integritate cognitis paucorum latissimis culpis operæpretium feceris omnium rebus, & salutis, consulere, qua ratione prudētissime instituisti, postquam magnus Tyrolensis Iuppiter eius Prouincię exornandæ curam tuis humeris imposuit, & He-

roicæ

roicæ virtuti dignè regimen commisit ; In
quo munere obeūdo quamuis antiqua per
se Khuenorum familia , loculentissimę Maio
rum tuorum imagines , nulla cumulatoris
honoris auctione indigere videatur , attamē
boni quiq̃ue intelligunt tantum sibi splen
doris posthac accessurum quanto valeat su
per reliquarum nobilitatem suum caput ex
tollere , & immortale decus , æternam glo
riam , ab hac optima administratione tuo no
mini , titulisq̃ue Auorum , comparare , sicuti
pro mea singulari in tuam humanitatē ob
seruantia , atque officio referendæ , qua mihi
ratione licet , gratiæ tuæ erga me beneuolen
tiæ maximoperè cupio , & ex bene auspica
tis tuarum laudum initijs planè fore confido.

NOVA MEDICINA,
PER HIERONYMVM
BRISIANVM SALODIENSEM
MEDICVM.

VAM sit irrisio leuior imi-
tatione, siue, ut Græci dicunt,
μομεύειρ. ἢ μεμῆσται vel ex me
ipso iam nunc intelligo; Quip-
pe, qui Poetas vanitatum
Plastes, nugiuendos histo-
riographos, oratores polistre-
pos, vanos philosophos esse putans audebam ca-
uillari grauia illorum scripta, quasi nugis anili-
bus, merisq; vigilantium somnijs, respersa fo-
rent plerunque, cum primis autem ubi præstari
sibi fidem volentes referebant gesta, aut dicta,
quadam sub tenebras, & noctem, percepta, vi-

saq̄, multa solis ipsis idola, lemures, spectra, ter-
ricula, dum sine teste sibi phantasmata contin-
gunt, ac immensi spirant mendacia folles; Pro-
ximè verò sum sensibus arbitris evictus pristina
opinionè remissa putare nihil penè scribi, nihil di-
ci, præcipuè veteribus, quod non possibile sit, &
creditu dignum videatur: Certum quidem est,
quod πολλὰ χεῦδονλω αἰδοῖ, et alios quidquid in mē-
tem venerit calamis ducere, sed non prorsus a-
lienum à Natura, cui nil difficile factu cum sit,
neque à suis æmulis scriptoribus dici prorsus ab-
surda reputandum; Non erant umbra verbo-
rum, non gryphi, qui produntur fuisse visi à ma-
ximo totius eloquentiæ lumine quietis tempore
cum Archia tragædis in theatro certare; at
postquam illum superasset defectu tamen appa-
ratus ab illo vinci sua non remota necis Antipa-
tri imperio destinata firmum argumentum in
somnia declaratum; sicuti ex auspicijs quoque
summo Oratori Romano morituro crudelis An-
tonij mandato; sed forsitan consinxit his aliquid
simile Rodicus ille Corus in libro, qui inscribi-
tur ὄρα, de Hercule virtuti pariter, ac volupta-
ti, congresso, utraque hunc ad se trahente, tan-
dem

dem ab illa superato, altera spreta; Neq; quod
narratur de uisione gloriosissimi Patris Hierony
mi, cum vaceret Ethniorum lectionibus, fabel
la reputetur; siquidem uatibus ei plurimum di
lectis astro diuino plenis admirabilia sepius
accidisse proditur, ut diuersas nimirum formas
Hominum, Heroum, Demonum, manifeste
spectauerint, & sermone longo coram secum
egerint; Sapientibus, & probis, notis, proxi
mis, amicis, similibus, conciliante uirtute,
Deo, eo uno minoribus, diuitibus, qui omnia
habent, neque quidquam habent, nihil cum est,
nihil desit tamen, quod uirtus licet sepe careat
nihilominus tamen indigeat nunquam, liberi,
honorati, pulchri, Reges denique Regum, supe
rum bonitas, usque maximoperè fauet, quod
eos nulla uilium, & abiectorum, curat tanquam
apathe sectatores unquam deuinciat, nec ad
modum impensè humanis affectibus tangantur
scientes, quàm contempta res sit homo nisi supra
humana se erexerit, aut eterna, uel horum stu
dio terrena, perpetuo uolunt animis, immor
tales sedes suspiciunt, & ad eas aspirant quasi
olores Apollinei cum Diuis commercia repe
rientes

rientes aliquando, prout communi quodam bo-
no, & fausto sidere, (nisi tamen cura phanta-
stica totum hoc, quidquid est, effinxerit) obti-
git mihi; summo euigilabam mane dum appe-
teret aurora, quæ communi verbo prædicatur
operis diurni, & Musarum laboris tertiam
partem perficere, nec adhuc antelucana opificum
sedulitas molesta contemplatoribus exaudieba-
tur, quando stare præ facie muliebris visa est sta-
tura, habitu supra fœmineam conditionem au-
gustiore, venerabilem, regiam maiestatem, vul-
tu declarante, & a spectu quid Divini adflan-
te, quo me totum commoueri præcordia circum
repente senserim; Atque utrum Homericum
foret aliquod Idolum, phantasma, semisomni
illusurum, an aliqua ex Deabus ab antiquis ce-
lebrata, cæpi mecum subinde cogitare; Et quo-
niam proximè rumores nescio, qui de bello in-
nouato, de Regum, & rerum moderatorum,
fœderibus ictis dispersi fuerant, libuit subuereris
fama, siue fidei præsentiam adesse; neutri tamē
ornatus suus respondebat à Pictoribus, atque
Poetis, figmentorum germanis fratribus eisdem
coloribus attributus; Non ulla Litarum, non

Ate,

Ate, praeferebat indutu, ne que Nemesis Dea
nomine Latino nondum ne in Capitolio quidem
nota ultrix iactata conficta à Prioribus, siue ea
dicatur Fortuna largitrix omnium bonorum,
cui Primus Adraestes templum struxit, quia
valde raro consuevit se conferre ad mei ordinis
homines, nec vestitus etiam admodum super-
bus erat, de illa quoque cogitationem dimisi;
Huic amicitia proximam sum ratus inde esse
Inuidiam pulcherrimorum facinorum Comi-
tem sanè egregiam, quæ me sæpius inuisere, vel
circumuenire potius, adsolet (quo verò nomine
hercle ignoro, nisi velut aruspex nouus, faticus-
que vates, insidiatricem virtuti diuinem)
non ut sit mecum, non inscia (nam Dij, Deæq;
omnia norunt) aegritudinem nullam rebus ex al-
terius secundis oriri, nec ullam inuidentiæ pe-
stem residere, in pectoribus Philosophantium,
sed pro suo ingenio factura negotium tranquilli-
tati; Repetita verò memoria inuidiæ graphica
forma sua multis descripta nec aliquid eam simi-
lis habere animaduerti; Minime omnium de
Laruis, aut intemperijs, aliquid speravi; res
enim nulla vim nocendi seruat bonis præterquã

una torpido; si non sit ergo dictarum aliqua
reputata est ipsissima Fames effigies: nam gras-
sans ubiq; populos miserrime torquet; omnia fo-
rinsecus ornamenta propria sibi iudicabam, ne-
glecta, immunda, pannis, annisq; obsita, ruga-
ta, cute, dura, erat, vix ut stare posse debilis
appareret; eam proprio nomine putato compel-
lare libuit, negat meum præposterum de ipsa iu-
dicium, nec aliena estimatione sibi fieri à me ro-
gat iniuriam; Tunc interrogare illam, Qua-
nam esset sum ausus, unde gentium veniret,
ποδῖτε πόλις, ἡδ' ἑ τοχῆς, nec est longum morata re-
spondere, Salus, inquit, Dea sum credita salu-
tis, & incolumitatis, Domina, Aduocata,
Mundo Clarissima toto: Romæ mihi patria est,
& ædes sacra iuxta portam meo munere salu-
tarem nominatam, quam Metellus affixus an-
te lecto, & ope adiutus inde mea gratissimus
olim dedicavit, Opifera Dea fano curavit inci-
di foribus titulum; Nata quidem vetustissimo
eo tempore, qua nocte Saturnus ex Phylira su-
scepit Chironem unum de Centauris eadem cū
Elpide formosissima Nimpha commixtus me ge-
nuit; Ille naturam doctus herbarum, & vires,

in optimum Medicum euasit, atque Aescula-
pium medicinam, Herculem quoque Astrolo-
giam, docuit; Ob id translatus in caelum nume-
ratur, & inter maiora signa sagittatoris nomen
tenuit: hoc enim est Deum esse mortales iuua-
re, prodesse vniuersis; Cum eo exorta, cum eo
semper in viuis fui; diuersum tamen inde mu-
nus mihi consignauit utrique communis Pater,
quo minus hominum genus per se calamitosum,
sive meo presenti numine vitæ miserrimæ sta-
tum in meliorem fortè conditionem suspendio,
& praecoci nece, commutaret; Iussit me in ter-
ris viuere cum multis numinibus, & infinitis
demonibus, quibus profecto sunt omnia plena;
Quamuis autem diuinitati meae structum sit
Paro de marmore templum in Metropoli Ci-
uitatum, & mundi Regina, tamen hac illac,
circumcurfuto, ac vrbes inuiso, & raris habita-
tam apalia tectis, ubi quis agrè laborat, & sua-
rum rerum satagit, adcurro statim, prestò sum
latura auxilium contra sua mala, ne quis ex a-
lijs coelitem spartam mihi Saturno consignatam
deseruisse deferat; nulli meus fauor, officium,
studium, nisi scilicernio cuiquam, & nauici, deef-
se

se patior, si modo fidens materno numini parere subinde mandatis meis, aut Medicorum, non repugnauerit.

Quæ sim, unde profecta, Genus, & patriam, tenes, iam cur venerim accipe, sed videor mihi videre te mirabundum coniectos oculos in me tenere; forsitan quia nullus color, nullus decor, sit, cum tamen veneris perpetuo ridentis, & excultissima, sim dicta sodalis, & pene soror; aut aliquis nitor, arata sulcis frons, capitis niues, senta, squallida, propè agra, cadaueris simillima facies, quasi sint capulo proxima, vel cyppo, ipsa demum, qualem cernis, habitudo totius despiciacissima; voluptatum, Gratiarum, Parens genita, cui robur solidum, firma vires animi gaudia, cordi semper erant; Namq; vitæ mortalium decus, & malorum dulce leuamen, verè perpetuo fui Lixi, Hymenei, Iuuentam, dulcesq; iocos, præbens; Illa demum largitrix ^{causæ} Transfigurationis huiusce causam tenebis si rem, nec quidem multis, expressero, simul aditionis huc meæ ratione prodita; Illud nempè debes in te fuisse iam expertus, ut & cæteris hominum, nisi qui plumbea penè simulacra sint,

sint, & humanam formam tantum de cute referentes, stupidi, atque ab omni sensu prorsus alieni, precipua, ne totam dicam, miseria se mentem perturbationes animorum, παθήματα, vel perpeffiones, semper extitisse: necesse est enim compati corpus, si minus belle prius Anima se habuerit species integra totius; & hinc grauioribus tormentis succumbimus potius, quam rebus à contrarijs uniuersorum; nec alicuius prope medela sentimus opẽ corpore prauè disposito, nisi praconsultum ritè fuerit diuiniore illius parti, quomodo Stoicus ἀπαθεία, & è nostris Seneca vir amœnissimi, ut Tacitus ait, ingenij, facere studuerunt affectus omnes, ceu morbos, à nobis se mouentes; Ipsa uero perpetuitati, si fieri posset, & tutela, mortali um praeposita conditiones etiam communes cum eis sum à Fatis sortita, non queam ut immunis esse uestris omnino calamitatibus, quarum plerasq; sensi iam dudum animo sollicita cœtus humani salutem commodè tueri, sicut enim Republica Gubernator alicuius peruigil animaduertens errata varia nasci, turbari quietem publicam, defraudari insontes, inopes opprimi, expilari

C quan-

quandoque fana, nec sibi adesse vim Prouincia
tradita laudabiliter exornanda nonnullorum
culpa caelum, & terram, natorum confunde-
re, dolet, atque argitur, ita & ipsa summo pe-
rè tristos, & dudum iam memet macero, quòd
optimo bono meorum non liceat his in locis, ubi
adeo intelligo valde laborari, prospicere; quia
non mihi uni penè bellum mouetur, & popu-
leæ quieti, sed & ipsi Natura plus quandoque
ferentis auxiliij vobis aduersus trecenta morbo-
rũ genera veteribus notata, præter novos ortos,
quam salus Dea, cuius si nunc commutatam
formam cernis, nec antiquum honorem, vultus
gratiam, oculorum venustatem, Priscis scripto-
ribus mihi suis engomijs attributam cruces ani-
mi, flagella curarum subinde orta, me consum-
psisse dicito: nec enim somnum video, quòd de-
decus sit dormire cui tantorum salus cura est,
postquam res humanas retro cedere, & in pe-
ius ruere, hic passim cognoui, talis, eaq; est, igno-
ratio turpis cum ambitione coniuncta vilissimo-
rum quorundam facta meis operis, & votis,
aduersaria; Quæris autem forsitan audire qui
nam sint hi? Dicam; siquidem annuere mihi
depu-

deputaris, quo fiant inde noti per te, & in sa-
pientum voculas incurrant isti nobiles, & egre-
gij, si superis, & imis, Dijs placet, homines sibi
reuera prius, communi deinceps fœlicitati, ho-
stes nati sempiterni; Triplex istorum genus a
meis populis salutem arcent, & quantum est in
eis, vellent plerunque abesse, si rebus, quas un-
cis unguibus retinent, hinc inde corrasis spera-
ret sua cœca libido insuper vel teruntium posse
quoquomodo superstruere; Priores sunt Escu-
lapij discipuli, Delphici numinis interpretes, opi-
nione propria, famosi, subsequitur hos non exi-
gua satellitum manus armata cultris inoisorijs,
forcipibus, terebellis, varijs, ferulis, balistis, li-
mis, glosocomis, melis, lanienis hominum me-
ris; Comitantur istos corij veteris, vel πατομά-
τῳ, omnigenarumq; rerum, coemptores falsi si
multitudo spectetur eorum sordida, & abie-
cta, sex plebecula, speciarij nuncupati; De
quorum moribus, institutis, & operibus, vitæ
referam precipua, & maiora, tantum, quæ tu
quoque (si modo volueris inficiari) sæpius inui-
sendis ægrotantibus animaduverteris, non ut sciẽ-
tem doceam, sed quatenus hoc sermone tibi sub-

inde describendo postea lecto viris & aquis, & au-
toritate grauioribus, omnino constituatur hanc
pestem tantoperè saluti rebellem prorsus expia-
re, aut edicere mandato, publicave lege inter-
dicere, ne quis in posterum corpora vestra di-
uorum templa sanctissima tractare audeat cum
summa peruersione totius cœlestis artis Medica
non amplius cognoscenda Parentibus antiquis,
si rediuiui forent, adeo facies eius venusta de-
scædata est manibus istorum obscœnis Chirurgo-
rum cum primis particulam Medicina profiten-
tium.

De qua rogo te non pertædeat audire pauca
tibi licet incognita minimè: nam sic & alij digno-
scent quid recti de ipsa sentiatur ab istis; Quo-
niam nosti vetustissimis maximè temporibus eã
fuisse natam: Nam postquam homines passim
venari bestias, iugulare, contra edicta Pytago-
ra, cœpissent, & extinctarum cadaueribus ve-
sci, longa consuetudine facti sunt ita crudeles, &
impotentes iracundi, quod à saxis, fustibus pu-
gnis inter se, ad arma venerint; Antea quidem
monomachia dirimebantur lites, postea concur-
ri cœptum est à pluribus, & instata sunt bel-
la.

la, vel ab inferis immissa potius, ut Poeta senserunt; Cumq; vulnerati multi caderent moribundi remedia quaesivere, in hominibusq; reperire: Sic enim constitutum est rebus omnibus optimè à Natura, ut unde summa pernicietas proficiscitur, exinde quoque maxima utilitas enascatur, & qui nocere quandoque potuit idem etiam subinde prodesse valeat.

Itaque Aegyptiorum rex Apis senior fuisse proditor, vel adhuc antiquior ipso Myzrai filius Cain Noha magni nepos; Extiterunt deinde et alij, Pythagoras, Democritus, Machaon, & frater Podaleirius Aesculapij filius, qui à Chirone didicit, ut Achilles, quoque in Bello Troiano non minus robore corporis, & armorum tractatione, decantatissimi quàm celebres extiterunt hac duntaxat insigni Medicae facultatis parte cum multa corpora casa de limine propè mortis ad vitam reuocarint: tanto enim gloriosius est unum iam deperditum seruasse, quanto seuius eodem tempore plures prostrauisse; Quales autem Gracia Principes essent illi non ignoro te dudum iam percepisse, cum tuis ab annis primis captum lectione Maximus eius Duelli scriptor suo
diuino

diuino ingenio perpetuo detinuerit; Item qua
doctrina praediti, qua rerum cognitione praesta-
rent, suarum laudum Praeconis tuba crebro per-
sonat; Non defuerunt etiam Troianis egregij
viri, periti, qui manus usu perfossa corpora, ma-
lehabita, subleuarent; à Grecis alij sunt produ-
cti Romam, quorum nomina non interest adeo
referre; Plinius sentit Archagatum Peloponē-
sem Chirurgiam priorem consumasse; Deinde
surrexerunt ingeniosiores intellectus; (profici-
mus enim semper in dies acurati) quorum labo-
ris hodie fructus non degustamus modo, sed co-
piosè fruimus, & hanc praestantem partem me-
thodis, praecipisq; varijs, descriptam persece-
runt; Galenus maluit erudire per plures scri-
bendo quàm paucis esset auxilio manuum cura-
tioni non semper implicitus, suasq; partes Chi-
rurgo, leues tamen, deferabat; Postea sunt ple-
rique arbitrati ministerium vile, & officium
sordidum, sibi esse tractare vulnera foetentia, sa-
nies emundare, sic lautiores effecti, vetustissi-
mam hanc partem propè neglexerunt, & subla-
to vertice ob honorem per eam comparatum om-
nem curam, studium, sollicitudinem, abijcien-
tes

tes ad istos Chirurgos uniuersam rem manua-
riam reiecerunt, ab Heroibus nempè tam di-
gnum negotium depositum infimis homuncioni-
bus à Crasis inopibus Iris, à Democritis reli-
ctum est Morychis, & fatuis Coroebis, vetula-
rum nempè Cunnipilis, natiterforibus (absit
turpitudine in uerbis: dico enim sermone celebri
potiusquã eleganti) quiq; sunt cuiuslibet hone-
statis rustici, & agrestes, in cognitione prorsus
Arcades, ingenio plusquã pistillũ retusiore si ph-
niassare potius tremuletia ducti commodiores,
non autem ulcusculo detergendo, vel splenijs ob-
ducendo, lycnicis illiniendo; non omnes uno fas-
se complector: sunt enim digni, nec rationis usu
expertes cuncti, plerique tamen à quibus singu-
laris me pugna manet, quoties infantissimi cœpe-
rint opera sua quempiam infœlicem doloris cassi-
bus implicare, non consulto graui aliquo uiro,
qui totius corporis curationem pramonstret an-
te singuli mēbri tractationem necessario fore in-
stituendam: nam siue graue, siue sit mite, ma-
lum semper faciunt recrudescere, nec aliquid
prestitisse uentur, nisi sopitos dolores expergesca-
ciant adiuti quandoq; à triario milite forti quo
miseri

miseri decumbentes persentiant se strenuè labo-
rare; Tunc suos pulveres, unguenta, cerata,
olea, nuce quidem cassa non emenda, depro-
munt, iam proprio maecte ingenio apparatus, coa-
ptant in usus morbi, quamuis ignorent non res
modo gluten illud componentes, at qui nec nomi-
na quoque rerum; satis officio, Et cumulatam,
factum suo temerè putant, si quis interroget quid
ea sint, respondeant, nos fecimus, hoc est elixir
vite, Balsamum vocamus alterum; sunt hæc,
Et illa, secreta, quibus nos semineces varios re-
uocamus ab orco; Frequenter inde euenit quòd
Natura domitrix aegritudinum sæpè ex insidijs
bella gerentium cum arte medica, mei singula-
ris Patrona, salutis hominum Domina, cupiens
hemorrhagiam sistere, sinus obducere, tollere
phlegmonem, in statum priorem lapsa membra
reponere, ad contraria rapiatur suorum medi-
caminum violentia; namque de una fidelia pa-
rietes multos dealbant, cum ulceribus idem sem-
per emplastrum facere velint, quasi bonus ille
Lucrion, qui pedis Herculi paruum, magnum
pumilioni, calceum inducat, ex quo fit ut à mi-
nima intertrigine, furunculo paruulo, verruca,
chironia,

chironia, telephia, vulnera increfcere fapiffimè
deprehendamus; Rogatus aliquoties, fed non
exoratus femper ab aliquibus honeftis viris præ-
effe quafi lanifta miferando fpectaculo pinforis,
lignarij, cuiusdam tabidi pedes cum tibia reddi-
di mineralium pharmacorum vfurpatione leta-
tium plerumque, fi non præparatione corrigantur,
illic nifi ferra carnifices occurriffent gangra-
na reperfiffet uniuerfos; Confimilia negotia paffim
lachrimas excutiunt præfentibus Tantalò mi fe-
rioris Tragedia; triumphant illi non fecus atque
Noui Hercules Excetram perdomuerint tan-
dem capitibus omnibus obfciffis; fed maior gra-
tia deberetur illis à me fi pro decem amputatis
cubitis, & crure mutilum vnum, aut mancū,
facerent integrum; Nec laboris aliquid exhau-
riretur ab eis in truncandis his partibus, nifi ca-
lorem proprium, & non afciturum, fuis extra-
neis pharciminibus (fic enim appello fua) extru-
derent; Rariores etiam proftarent templorum
fores manum ad ftipem porrigentes, in compi-
tis, plateis, foris, pandocheis, non audirentur
queruli Deos, & homines, implorantes a deo
torti, gibbofi, claudi, vix ducentes ilia, fi teme-

rarij noscerent ante a partium structurã nostri,
constitutionemq; totam corporis, quin perple-
xissimum Labyrinthum, quam reponere decisa
loco suo membra propriam in sedem tentarent;
quis enim ignarus rectum esse sui iudex, & obli-
qui, bene operabitur? Peccant, nec se moneri
ferunt; sat, aiunt, attracto supercilio nos exper-
ti sumus, nostrum hoc prostitutum, institutum,
inquam, vetus est, nec indigemus doctore; pœ-
nas interim dant simplices ægri modo soluti to-
tius unitatem, quandoque conformationem,
vitiis affectibus, & alijs: nam se quo-
que insinuant internæ morborum curationi, sicuti
februm, quarum vis incendens totum cor-
pus fumis caput petentibus exarescere linguam
cogit, nigrasq; fauces præstat, & ἐπι τῶν ὀδόντων
περὶ λιχόρα γίνεται, hac ubi vident ÿ statim profe-
runt habere prain; (sic enim lingua siccitatem
admixto colore nominant) tunc ne tantulum
quidem mali se facere reliqui existimant, si scal-
pellis a superioribus etiam atque etiam perfricue-
rint; Instant huic operi in tantum quoad abra-
sa cuticula sanguis exeat aliquando necem para-
turus suffocatione; Nulla persuadente ratione
talibus

talibus, non hic radicem mali fixam, sed atras
exhalationes ab igne circa phrenas incenso subla-
tas ariditatem feruore mixtam palato accerse-
re; Tanti sua est cuiusque autoritas, siue φιλου-
ρία, quòd nulli sapientũ leniter cedant, ubi præ-
cipuè recordia coniungatur animi obfirmatio;
si qua foret in istis iudicij, aut pietatis, scintilla
pinguiuscula eorum conscientia deprecarentur
culpam, nec adeo scyticè manus inijcerent homi-
num vitæ; Modo spes vigeat auferendi quid-
quam non est quòd præterea tristet eos in quam-
libet partem cadat salutis, & necis, alea; scio
quorum nam referat temeritatem nebulonicã
reprimere, ne prolixius in dispendium populo-
rum serpat labes ab eis profecta magno mei do-
lore; si probæ ciuitatis administrationi præfecti
sunt prudentia, & bonitate, viri præstantes,
qui Rhamnusia docti monstrent in omni re, in
omni negotio, modum esse adhibendum, cauēt q̄
ne qua fraus ulli intendatur, ad eos ipsos quo-
que pertinet ut vel hoc agmen pecorum desinat
malè quandoque facere, vel negata professione
clanculariam ullam artem melius condiscant
proprio sudore, non alieno malo, victum quasi-

turi; Vbi propositum suum nolint omittere, per-
gantq; nouam artem prosequi veterem insequi
valedictoregulis, & praeceptis, antiquis condigni
reputentur, qui vincti redigantur ad scalmum
in triremibus vt biscocto latrantem stomachum
sedent.

Plura de his dicere neclubet, aut licet, absq;
magna animi mei perturbatione referre ea, qua
non pudet istos in meam sermè perniciem quoti-
die solos facere, multusq; honor tribueretur sibi si
queribunda velim de illis longiori sermone abu-
ti; Venio ad istos proximos nihilo amiciores no-
bis quàm primi: factant enim se non quidem,
in lato fornice seruare quidquid olim cornu A-
malthæa continebatur, & quæ prolixo Natura
sinu maris, soli, atheris, fouet; Quid hoc homi-
num genus sit, & quanta in aestimatione vobis
debeat haberi, cognoscetur à singulis, quando
forsan perceperint alloquium hoc tecum habitum,
visumq; tibi relatam, cui non minori penè cura
esse satis habeo exploratum commune bonum,
quàm mihi, nec minus omnium vicem dolere
te, atque ego soleam, tanquam veritatis, &
æqui, non vulgarem Zelotipum, nihilq; prate-
reuntem,

reuntem, quod eorum vita scenam queat, vel
lippis oculis diutius obuelare; Vtrum verò Duo-
rum Naturæ hostium sempiternorum grauius
negotium faceſſat, & malum præſentius aduo-
cet meis, nondum planè diſcernas: Nam quã-
uis illi ſtatim detracta ſermè perſona quales nã
ſint declarentur per errores, hi tamen materiã
ſubminiſtrant occultæ, & præſentaneæ, cladis ho-
minum futuram, timendum ut ſit magis à la-
tentibus iſtorum impoſturis aliquo numero non
bene comprehenſis, & vix à lingua ferrea dinu-
merabilibus; Opificium namq; totũ ſermè Vul-
garium Pharmacopœorum nil niſi dolus eſt, &
mendaciorum refertiſſima Taberna; Quod in
Artis infamiam dictum non eſſe perſuadebitur
ex his: nam Seplarij de caula, grandesq; ſæ-
pius abducti, miſerrimè nutriti ſunt, vitam du-
riter inuiti traducentes, nil aliud æquè benè con-
ceperunt, quàm ſtrenuè mentiri, facit enim ino-
pia mendaciſſimos quoſque, nec non fallere pe-
culiare donum eſt auaritiæ paupertatis Comitæ
deuinctiſſimæ; Probos, & ingenuè altos, ſemper
excipio, non ignaros omnino literarum, probisq;
moribus, quod in omni vita loco præcipuum re-
puto,

puto, prados, consummatos sub Prudentibus,
& expertis, institutoribus circa medicamina
quavis, & artem dignè tractandam; Quales
alibi non paucos laudandos novi; Tridenti au-
tem per aliquot annos expertus fideles, atq; sin-
gulares, Martinum Guidottinum non inferio-
rem mihi cognitione plusquam Pharmaceutica
reputatum Medicis aliquibus; & Iosephum
Martinum Dadaleo factum ingenio; Quota ve-
rò, quantaq; turba reliquorum sit cognita prius
ipsi non prateribit, & alios, si tractatum hunc in
manus sument; Et quoniam Tullius eloquen-
tia nervos omnes intēdit in perfecto oratore quo-
dam typo describendo, Poeta maximo fingendo
Imperatore sedulo nauavit operā, Phylsophus
optimo Senatore Gentibus informando; (quas
summas in homine res præstitisse iudicatus est
Cato Primus) ut qui malus Senator, pessimus
Imperator, rudissimus Orator, essent ex contra-
rijs qualitatibus intelligeretur, ita mihi ipsi vi-
deor exemplo, & imitatione, tantorum scripto-
rum posse ex arte quadam producere quempiā
nec incongruè nō coloribus Rethorum, non fictio-
nibus Poeticis, aut Sophisticis naturalium proba-
tionibus,

tionibus. sed suismet assidue factis ad viuum ex-
pressum, qui se deterrimum omnium declaret,
& Medicina totius Laidum conspurcatorem:
nam ex eo quales sint veri Pharmacorum opifi-
ces aperietur, oppositorum enim sunt eadem di-
sciplina præceptiones, & memoria.

Conferatur igitur minimus maximis, & ita
pulex cum elephante, scarabeus cum cygno, pesti-
mus longè post homines natos cum laudatissimis,
compositi dum fuerint quid inter se distent hi, &
ille, par omnino impar, erit omnibus notum;
Quòd si quid copiosè dictum, velles inde referre
in cartas non sine Musarum favore posses id ef-
ficere; statuitur vnus instar multorum: non e-
nim loquor de omnibus, licet in quolibet rerum
genere semper fuerit, eritq; mira bonorum pau-
citas.

Ergo per contentionem bonorum admouea-
mus singularem Pygmeum quēdam, qui parui-
tatis defectum semper studuerit excessu benefa-
ctorum obtegere subrides; an me uari ei po ve' a' fa-
ri putas? non erras sanè: Quamuis enim in par-
uo, despiciabili, turpiq; corpusculo, quandoque
lateat excelsus animus in huius stercoreo culeo

nil nisi vitiorū residet cloaca, nec alicui nequissimo malitia prestans cedit; Fuit eius hac, ut audisti, precipua cura ab infantia, cum pigeret obscuritatis, ut aliquare se faceret celebrem, atq; imitatus Erostratum, qui Dianæ templum succendit, ex ingenti scelere patrato famam quasi-turus, & Zoilum Homeromastigem, cum sole cœpit agere, seq; volens illustrare tondere crines, nitentes radios circumcidere quasi coronam capiti obductos aggressus, hinc nomen insigne coronici dæ reportavit, nec sibi soli (nam nec domesticum, nec vernuculum, crimen id erat) sed incolis uniuersis homo prostituti corporis, & infamis, comparavit; ex Batto, cui nomine proximus est, lydius lapis, seu cuticula, quæ explorat aurum, propè ideo factus vel suis insensissimus, letabatur tamen; adeo refert à tenoris male institui; Quia verò audiebat non amplius cū uno, sed cum multis, rem sibi fore, clam suum ingenium terit, & scarabeus de sterquilinio, quod sibi persoliatum redolet, non myrpsica facit, sed nescio quos pulueres aceruat, nec minimi quidem vendendos; sic homuncio sinister dū sua bene curat, & quod prius non succresserat, hac perficitur

via

via captiosis, & vanis artibus, usus depre-
henditur, accusatur furti, doli mali, misellus
damnatur precium solvere, haud iure factum,
qui restim promeruerat; egregia alia audisti per-
petrata, ex quibus naturam cadaueris: (foetet
enim non minus animo atque corpore faciat)
subolsceceras, & nisi pauide fidisti ei nunquam,
neque medicinis, ab eo mendacissimo, sed obli-
uioso, sublatis in caelum; Ne quis autem labo-
rantium frustraretur spe iam in virtute tua col-
locata ritè consultum est, ut quidquid in immun-
do camino contineretur ad examen iudicij veni-
ret; quo tempore non decima quæq; bona reliqua
facta medicina fuit, omnes propè abiectæ, nisi
quas dolosus clanculum per noctem subduxerat,
ne deprehenderentur.

His rebus minus præclarè gestis ab eo consiliū
nouum, auidum tamen, initur, ut absterso pu-
dore, id quod per imprudentiam perdiderat de
sorte, resarciretur decuplatum, secum reputās
nil præter utile hodie carum, præstare lucrum
pudori, dare census honores; nec interesse sua
quamuis ei populus sibilet, & dupundio æstime-
tur, χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι. Itaque

E vulpe-

vulpeculam nullum vitium fugientem simulās
imperijs, & nutibus, hominum se subijcit, &
qua parte deest industria, fictam complectitur
solicitudinem, laboris tolerantiam, plures ut
queat decipere; Bona sanè consilia, si quid pro-
spere succedant vota, quomodo fecerunt antea,
nisi tamen plurimorum coniectura fallit, ne quo-
que non longius aberit, vesperam suam habebit
propediem; Namque improbus aut penes agel-
lum male parto ære coemptum in sublime tolle-
tur, veleo quiritans trahetur, quomodo Dio-
genes urceum traxit per Ceramicū: Quid enim
isthoc Ello putido faciant boni τηριωτ ποροῦντες; An
non istiusmodi portentum dignum censeatur,
quod cum Timone illo ex universo hominum
contubernio in medium Athesim proyiciatur?
Qui notas publicè iniustas obtegere nequit, quā-
vis sedulo studeat astu celare minores; Longa
errat semita, si te posse sperat, post Deum vindi-
cem tandem scelerum; Non animadvertunt alij
calliditatem non tressis Agasonis dum secum
Lenocinio tectus observatur inguina leniens, po-
dicem detergens, ut qui veteri Saturno dato
scatophagus asse postica lamberet, sceminam ca-

stam (sicuti nosti) denario prostitueret, & me-
ritorius euaderet, Hostio obsceno celeberrior:
Omnes enim artes suae eo spectant ut aliquid
quomodo libet congreget; instituta ratio haec est
unica sibi, siue fas, pietas, aequitas, humanitas,
adsint, siue non, Eoq; vacauit haecenus ne qua-
res, nisi tantulo empti, veniat in suam officinam
non opobalsama, propter adnexum stabulum, re-
dolentem, maiores inde questus catus ipopola
effecturus; Est autem duplici rerum ordine com-
meatus instructa benevalentibus esca, morbo-
rumq; remedijs; Illa non prius diuendit, quam
mucida, uicta, fuerint, nec pluris emuntur ex-
quisitissima dapes quam fiant an alecta haec, &
quisquiliae quandoque potentum soleis obtrita;
quod si diuendi per se non valeant putridis om-
nino nec proiectis, at commixtis omnibus, in dul-
ciaria scarabeus improbus immutat; Misit af-
fini suo iam aliquot annos dono, quem Massa pa-
nem, aut Marcipanem, Iuniores appellant, ille,
ut erat urbanus, non abiicit (neque enim deco-
rum est spernere munera) sed in illum despectum
statim manus impingit, distrahit, partitur in fru-
stula, proiecta curialibus bestijs dulcedine mul-

ta, non homines tamen, degustarunt; Ita me sub-
infirmitas porcum deputas, qui tua sic immunda, tã
spurca, velim delibare; Tali gratiarum actione,
cō honestatusq; laude, demissus abijt Hipocrites
solum despiciens pro suo more, qui nunquam vi-
ri soleat in faciem inspiciere, neque tibi τετραίν,
κινυός περ ἐὼν εἰς ὄψα δέδαι; Quæ verò custodit
egrotis qualia nam sint ipse pridem es informa-
tus, & ego crebro iactura meorum per sensi; Et
sint mihi aduersa numina semper æterna, si de
mille rebus sint triobolares decem; Namq; ut
examinentur prius orta nullibi non hoc cælo no-
stro, aruis in incultis, irriguis ortis, & in triuys,
simplicia quæ dicuntur, adeo pauca bona inueniē-
tur, ut si consideres sensibus unumquodque nil
genuinæ formæ prioris, & suæ, nisi cariem, mucor-
em, vetustate contractum, dignoscas plerumq;
tamen pro narciso profertur anagoris, flos pro se-
mine, caudex alterius pro radice, non suo desti-
nato tempore, undeuis eorum nulla reliqua est,
collectis istis; Quoniam talium grauitas non pa-
titur imitatione curui olitoris herbulas à putri
solo reuellere, ne suis picatis, gypsatis inquam, ma-
nibus callus obducatur; Adportari solido man-
dant

dant decrepitis aniculis pessimo cuique familia-
rissimis, quæ iam Veneris stipendia emerita,
nec amplius ars Lenocinia sufficit eis escam, quo
minus fame pereant, libenter obsequuntur, quæ-
uis æquè sint ignaræ plantarum, atque strenui ip-
si pharmacopola.

Fuit una tibi nuper elapsis diebus obviam fa-
cta baiulans manuales plures herbæ lactidæ,
(erat autem sylvestrilactuca communiter alias
pro intubo usurpata) perconctatus es, cui nam
parasti? medicina, subdit, vsui circoracea hæc
exquisita à Pharmacopolo quodam propudio tã
nomine auri, quàm mulieris perditæ celebrato;
nosti quem dicam? tunc illa iussa per te valere
perrexit; Cumq; veniat in vsus adeo diuersos ea
planta sperandum est ne salutis optatæ fieri com-
potes agros ubi fortè velint illam consulto in se
conuertere? non equidem; Verum si cui docto,
& probo, tantum est otij à studijs, curisq; alijs, ut
sigillatim phytothecæ gradibus pandantur effatu
digna scriptis consecranda offendet, araneorum
lacera tentoria præ vetustate reliquias brucho-
rum, ceredinum pulueres, nigra ubiq; lutosum
scarabei crustum, & alas, tergora referentia,
sive

sive quæras exotica, sive nostratia, videris; nec
in scriptis foris nominibus intus adseruata respo-
debunt; Hinc ad reliquam Medicinæ syluam fe-
ratur gressus tota penè, vel pars maxima fraudi,
laudi inquam (balbus enim sum) dicitur appa-
rata non ijs modo, quæ peregrinatellus adfert in
bonum adhuc numerum, vel ignota, vel fucata,
sed & quæ non à remotis Mûdi locis petuntur,
ast per Italiam, aut Germaniam, proueniunt
opis munere sua quidem sponte optima, & inte-
gra, corrupta tamen maribus, & opere, istorû,
qualis est indicatus instar omnium inquinatissi-
mus; Cui magis Fortuna fauet, quàm forsân ille
desideret: Est enim Dea stupida vecors, ut Plu-
tus, & Cupido, cæca, solita immerentes extolle-
re, fugientes sequi, sequentes fugere, deteriorum
caussæ plerunque fautrix iniquissima, si quidem
terq; quateruè, suis quasi mercibus omnibus eie-
ctis obruebatur procellis naufragus quando ex-
ceptus est enatans à nonnullis eiusdem filijs, &
illi tutam adhuc in portu nauigationem præstât;
si quis exquirat cur nam propitios a deo re perie-
rit immeritus homines nefandissimus recorde-
tur ita Naturam instituisse, ut omni contra-

rio sit perpetuo suum simile, nec omnino reperi-
ri specie solitarium; Præterea non esse mundi
angulum, qui non habeat suos Regulos $\delta\eta\mu\phi\acute{o}\rho\omicron\upsilon\varsigma$
& $\pi\alpha\mu\phi\acute{\alpha}\gamma\omicron\upsilon\varsigma$: Est enim omnibus insita regnandi
libido, si modo detur eis aliquid gluciameridum
surdastri, penè cæci, redduntur ut nec propu-
dia istorum videant, nec boni viri calamitatem
publicam detegentis vocem audiant: etenim ma-
lunt aliquando sibi adesse, quod pueri reperiunt
in faba, reliquos postmodum plus satis indigen-
tes, & esurituos, permittere; na illi vafre sa-
piunt, qui sibi prius bene volunt quàm commu-
ni bono prospicere; Patrocinantur & his certi
Medici persimiles illorum, qui veluti milites Si-
culi nullum ministerium recusantes in tantum
dignitatis crevere apud nescio quos, ut ubi quis
eis vellingua, vel ore, fauerit, aut manibus ap-
plauserit statim decedant ei de via, assurgant a-
perto capite, & penes se collocent sessum, nec in
eos ingrati videri volunt: Namq; gregalem fa-
mam per totum vulgus serunt congrarij; tum si
fortè simul aliquo introducantur quidquid di-
cunt laudant, id rursum si negant laudant id
quoque, & his vltro arrident; Ita se mutuo
muli

multi scabunt ; Et quoniam latiora compendia
redundant in seplasiarios ab illis , ideo contentio
sius erituntur ut omnibus officijs eosdem sibi de-
uinciant , Xenia præbent , nec est quod eis pre-
cibus iteratis obtrudantur ; Hinc telonæ pendent
in argentarginam deuoluentes precipitosè bar-
batos quosdã Medicos , eosq̃ myopes efficientes ,
ut vix my facto nequeant efferre uoculam dete-
stantem nefarios mores , aut discernere impuria ,
& vitiosa , quæq̃ cum primis pharmaca de re-
motione cælo nobis adportata ; necnon inexplica-
biles compositiones examinare ; Quo nihil ini-
quius , nihil impium magis , sol despicit ab homi-
ne fieri , cõsulere nempe aliquem commodo unius
infinitæ multitudinis sanguine ; De δωροφάρμακον non
est mei ordinis aliquid loqui , Medicos novos qua-
si coram tecum sint hic compellabo ; Cedo mihi
iam quid est hoc sacri nominis esse Medicum ?
nihilne aliud quàm virum iustum rerum om-
nium , si fieri possit , Naturam , & causas , in ho-
minis rationem prius belle cogniti tenere ; si quid
eorum modo , quæ fieri debent in Medicina , rectè
præstare velit ; Adnuit sapientum consensus ;
Quid muneris insuper est vestri an ipsiusmet cor-
pus

pus tueri, & eius dies pro natura legibus quam
 maximè producere; nemo refragatur; Vbi qui-
 dem benè valet homo neminem præter suam vo-
 luntatem adhibet in consilium, vel alicuius im-
 plorat opem; Quando verò de optabili vitæ statu
 deciderit præseruatione, cura, & lenitione dolo-
 ris, indiget; Hæc sunt omnibus testata; Quare
 dum probatum fuerit arma necessarijs vsibus ac-
 commodanda maiorem in partem nesciri, vel
 non ritè fabrefacta, sua ipsorum imperitia arbi-
 tra cogētur plerique diuina Medici appellatione
 se indignos fateri; vestros illos ministros oppido
 diligētes ne petroselinon quidem, vel betonicam,
 trivialisimasq; plantas, nosse dicebamus, quis
 est autē vestrum ἰν τρὸς ἀνὴρ πολλῶν ἀνδ' ἀξίος ἀνδρω-
 ῶς τόσα φάρμακα ἦδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών, ὅτι οὐκ
 Autor omnium, & fons, ut cum eo quia inci-
 dit in calamum, dicam

ἔξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ, καὶ πάσα θάλασσα,
 καὶ πάσαι κρήναι, καὶ φρεῖάτα μακρὰ νάουσι.

vel si producatur fastosus aliquis Menecrates in-
 cessus grauitate Magnum fouem referens nihil
 amplius simplicium cogniione doctiorem rustico
 confirmabimus esse; sunt adeò pauci, qui studiū,

F aut

aut operam, adhibeant discretioni instrumento-
rum Medicinautorum ubiq; frequens autem
inspectus, & nostra quotidiana cum illis consue-
tudo, vel eorum copia, vilitatem quodammo-
do facit; & ita ingenium est hominum ut id,
quod in promptu est, negligatur, iuxta Græcorum
proverbum, In foribus hydra interpretatus est
idē elegātius Alexis, Ερώμεν αλλοτρίων, παρορώμεν
συγγενείς; ad recondita, semotaq;, sumus avidio-
res, & ut magis illa placent, quæ pluris emun-
tur, ita cariora nobis sunt, quæ cum labore sumus
assequuti; Remedia tamen certa morborū pro-
speræ valetudinis tempestate consumimus, ijsq;
pauperculus quisq; sibi parat cœnam tantis vir-
tutibus deuoratis, quòd si dari multis daretur in-
creparent, quia sic abuteremini opibus Naturæ
saginatantum studio ventris, quibus ingeniosi
Medici sicut Magiæ peritissimi miracula semper
præstiterunt; Et ideo propriarum virtutum præ-
conia magna fuere sapientes: Chrysippus enim
Brassicam; Pythagoras squillam, Diocles rapha-
num, Phanius urticam, Apuleius betonicam,
& alij pleraque decantarunt; vos autem ne vo-
ces suas tenetis, nedum facultates, longè pinguior-

res adhuc facti circa peregrinas curatas sane ab aliquibus in bene rectis locis non leui Marsupij dispendio communis utilitatis aegrorum causa praeter miram animi iocunditatem rebus à diuersis praeceptis, atque exploratis, acquisitam, quemadmodum Bononia fecit Polygraphus ille Aldrouandus perpetua observatione mihi spectatissimus, qui suo Museo congefferat ultra quindecim mille res diuersas domi, forisq³, natas, & in paruo theatro magnam Naturæ partem spectandam praebebat studiosis Naturæ admirabilibus, dum ego & doctrina, & humanitate, sua per aliquot annos uterer; Sunt alibi & alij non humiliore desiderio veritatis, ut Verona celebris sua industria, & cura praecipua Franciscus Calceolarius non parum meritus de Phytognomonicare de dum iuga varia, loca alpestria, lustrat, & Montem Baldum panspermiam simplicium saepius pererrat ad viuum singula describendo magno posteritatis commodo; Hic autem plerisque aliud cordi est quam Peruana, & China, Regna distantissima pro remedio expeti, sedetur in littore ociosis cuticulam tantum curantibus, & expectantibus appulsionem Barbareratis,

qua salutem medicinis portet agris nobis odio
vatiniano prius illis sanis insensissimis; Cuiusnam
negligentia, ne dicam crimine, hoc? Medicorum
dormientium, permissa pharmacopeis medica-
minum comparatione; plectentur sero tandem,
seu aq; flagra manent quemcunq; partes assigna-
tas conditionis propriae non bene complentem,
luunt interim pœnas innoxij, & hædis simplici-
ores statim cuiq; se medico profitenti committunt;
tanta est incolumitatis acquirenda sitis, tã blan-
da per se cuique sperandi dulcedo, quod occur-
renti primo, seq; medicum profitenti, totos tra-
dant; Sunt aliquot, nec mihi de pilis solum noti,
ne quem stylo figam, qui nec famulitium ullum,
nec ullam seruitutem, detractantes abiectissime
mutati in culinarios, olinctores, (cogor uti ver-
bis aptis, potiusq; splendidis, aut honestis) ho-
munciones tantos sibi spiritus, tantam arrogan-
tiam, sumpserint, ut ferendi non videantur e-
gregie doctis; Atque ideo tollunt amplius verti-
cem, quia gloriosis animus pruriat ex magno si-
bi tributo honore quavis alia ratione, quam lite-
rarum meritis ab illis, quibus pro librorum su-
pellectili dolia, cadi, tessera, lusi, alea, scyphi; exo-
sculantur,

sculantur, & minutulus scidendi obsonij magister doctissimo cuiq; prefertur; Prima Grammatices rudimenta pedagogias blaterant; & in ea singulis penè verbulis impingunt, solæcismos inducunt; Mathematicæ peritiam scientiæ si laudes Asini statuentur ad lyram, mutire mutones animaduertes; de cæteris fac idem iudicium; At qui rude vulgus, & obætatus eis speciarius, ait, plurimum valet hic noster in medica praxi, quamuis Theorices regulæ ab eius memoria defluxerint; Fatui semper fatua ganniunt, volūt erigere murum cœmentarij sine perpendiculo; & incedere quempiam erectum unico crure nixum; cæciq; alicuius oculis agnoscere; Quas nam, bone Deus, plagas, atque in extremum usque cui carceres, non promerentur illi publicis bonorum calculis, si Critico cuiquam quasi Latrunculatori subijcerentur iudicandi, vel ad conuentum Medicorum sanctum venirent, ut quōdam in templum Pacis, ubi disputantium Phisicorum palestra seruabatur; Audiretur, quod facis ipse paucis quisque diebus, germanas leges, veterisq; scientiæ Medicæ præcepta prorsus inuersa, nonosq; mores in artem stultitia multorū confa-

confabulorum subrepisse, quoniam intellectu quispiam sine intermissione ab utrisque pedibus cuiuspiam, & ambabus manibus, pertusa vena sanguinem mittat; ne quid præterealoquar amplius in tortis doctrinae regulis, quasi non satis eis sit delinquere simpliciter imperitia Medicamentorum, hospitum, & domesticorum, quæ semper alienis prætulerim: nobis enim prouidissima Natura profert ubicunque quidquid opus fore videt tam bene valentibus, quam non prospera sanitate præsentibus, nec iubet repentina de capite fluxioni, & acutissimis morbis, medicamen alicui procurandum ab inferis populis, sed in medio posuit uniuersorum uiuentium, maxime hominis, incolumitati, cuius gratia fecerat cuncta reliqua, summopere necessaria, si modo non fatuè cognoscantur. Sileant ergo, qui existimant, neque terram, neque mare, sufficere, patrijsque rebus familiaribus connatis nobis usibus nostris propria, & aduersa valetudine, digna nec difficilia partu, ab ipsis usque postremis Arabia sinibus, longe usque à campis ultimis, allata tantum in cælum extollentes, & attonita quorundam persuasionem iudicantes nil nisi preciosa nobis prodesse;

desse; ast non captat aquila muscas, nec aspicit
thripas, neque de vilioribus istis valde repletur
crumena; de spectui sunt hæc omnia Coriphæis
istis medicorum, quos inter quidam graculo lo-
quator persuadere superciliosè nitebatur arbi-
trari me Brassicam marinam per aquosa prata
surgere, pomilam, quam graciolam vulgò appel-
lant, monstrabat plantam non remotè nascentem
à scordio, pro quo scoradum putabat, & hic
idem egressus inuisere, quod aiunt, officinas istas
armaria sanitatis, si Libitina non displicet, di-
scurrebat prælectis nominibus inscriptis arculis,
monstrabatur Calamus dignissima, Macis pre-
ciosus, acorus singularis, & eiusdem sylvæ va-
rias, ne sim, sicut ille, locutuleius; dilaudabat
quæq; dispeream tamen si quid à me taciturno
floccipenderetur: neque enim contra istos pluri-
bus contendendum, quòd leuitas sit verbosissima
finem nunquam factura dictis.

Propterea cum prima quasi materies eorū,
quæ beneficio hominum reponuntur, ita sint abie-
cta, ita prostituta, non asse ducenda, qualia nam
erunt illa postmodum tota ex ipsis congregata?
assuerunt autem rudiores quiq; sibi facti suffer-
ri,

ri, credulitate vulgi magni, regnantes tamen
strabi inter cæcos, modo syrupos, electaria, pulue
res, iulapia, ex inuentione sua confarcinare, ut
non aliud seruent scamna, sedilia, capsæ, Phar
macopeorum, quàm sua nomina egregia compo
sitionibus plerunque noxijs; Quonam verò tan
dem artificio, quoue Deorum perfidiam istam
monstrante, queso vos dicite Musæ? non valeo
ariolari mea sæpè diuinitate concessa; quasi de
sint talia pauca superioribus patribus examine
lustrorum confirmata, nobisq; relicta; Verùm
precium operæ factum putant, si modo pluribus
infectæ pixides ostendentur, vasa infinita aqua
ticis immundiora, Et quasi corporum vigor om
nis eis includatur non minimi coemendus; In
hoc tamen dulce videtur agris effundere totum
illud pecunia, quod per æstus, Et imbres, discri
mine vario consecerint, dum nihil de fraudibus
etiam Pharmaceuticis infelicibus suboleant, cū
periuros inficiari audiant, nec aduertunt ani
mum venalem sibi promitti vitam, miserrimæ
familiolæ Genium fraudari, à nigris istis, inter ea
temporis vniuersam rem pro anima sibi, suisq;
futuram sensim corrodi, quod sero facti sapien
tes

tes persentiunt, nec id prius unquam sperassent;
ò quantum optimè cum Mortalium societate a-
geretur si qui possunt velint etiam mederi laban-
ti Medicina, populorum saluti, propter offic-
nas, & pessimos homines istos botularios verius-
quam alio nomine dignandos, impurissimos sce-
lerum, quibus seruatis, ut est in prouerbio *κακῶν
πένυρος* impendet: sic enim in priscam suã Me-
dicina formam reuertetetur; Aegyptij Phar-
macorum primi inuentores ab animalibus, &
Magia sapientes, quos nam viros non pellexerunt
ad se cupientissimos veritatis; Pythagoram, A-
pollonium, Platonem, Democritum, qui re-
dux in Graciam familiariter inde fuit usus Hy-
pocrate; & hic existimari debet non mediocri-
ter adiutus ab eo in relictã nobis posteris Disci-
plina, & Galeno non minus peregrinato, quàm
fecerint alij: nam quo locupletaret amplius ar-
tem medicamentis non parua maria transmisit,
& in Cyprum magnis ferrarijs, metalliferis, se-
cturis, & omni cuniculorum genere, scatentem
navigauit proprijs oculis testibus fidijs vi-
surus, & manibus lecturus de fornacibus ararijs,
quidquid Alexandrinorum desides Medici non

uterentur Embirica cum primis addicti sectæ:
quales arguit, & Plinius ut logiatros nostratē-
pestate Cynamys frequentiores: Nam & clini-
ca muliercula, vetula edentula, saga, de Po-
lyandrijs nuper egressa, pictores, aurifices, fa-
bri, stabularij, tota denique contemptissima tur-
ba secum ducens scæminas præcipuas, & ordine
maiores cuculatos, aut mystas, aliquot gregatim
sunt hodie Medici; Docti, integri, reperiuntur
rari, qui partes artis omnes traditas nefarijs
multis ab annis ferè quinque centum solus velit,
aut curet explere, cognitis ab eo morbis, causis,
opposita remedia inuenire, naturalia, vel admix-
ta parare, si duxerit præstabilius, oppressis esse,
qua sanè ratione legimus fecisse maiores nostros,
qui suis manibus conquistâ domesticè curabāt,
circumferebant secum, utebantur; Nec soli me-
dicinæ candidati viri electissimi, sed & Impera-
tores Barbari, Græciæ Principes, & Romani
Reges laudi maximæ tribuere sibi, vel reperisse,
vel composuisse, morbis aliquibus quadrantia
medicamina proprijs appellationibus dignata,
sicut nouisti de Mitridate, de Gentio, ne plures
memorem, quem magis latatum esse ferunt Plā-

ta Gentiana reperta, quàm si centenas urbes
subegisset: factitabant enim quondam medici-
nam, miraq; præstabant, ut de alyssis legitur, &
alijs simplicibus vocatis nunc peritus ignoratis, si
quæ sunt in Hippocrate numeratæ plantæ, aut re-
liqua singularia, lustrentur; Istud idem posi-
tum in consuetudinem video ab elegantioribus,
& mihi summa veneratione spectatissimis Pro-
phetis, (ut cum Dioscoride medicos legitimos
inscribam) qui pluris faciunt agrorum utilita-
tem, honestamq; famam, quàm lucrum: satis
enim premij se tulisse credunt si quem iuuerint;
At qui noui homines testudinei solum cogniti suæ
turbe cum demirandos se reddere contendunt
actutum de suis inuentionibus dædaleis exharant
receptas, (sic enim neoterici dicunt) & ad pro-
prios officinarum cultores delegant nostros sorti-
legos, & maleficos infantidas immani quauis
natione semper execrandos: nam detractis pro-
digiosis centonibus non de gemmeis myrothecijs,
sed è lutosa semicocta argilla, sic accommodant
in xitoteculas quasi alicuius diuorum reliquie
casta conderentur, ut est horum solertia frau-
dibus occultaridis sagax; Et insuper sic exornas

verbis (κρισόλογοι sunt enim impostores omnes)
mellitis instructissimi, quòd nullares charior à
Deo posse tribui persuadeatur hominibus.

Quæ scelera, quæ pestes; Malo me dignum
quouis deputem, & libris, qui sunt vitæ mort.
lis unicum fere solamen, in perpetuum carere
non iniquo animo feram si sit de duodenis compe-
sitio laudanda: nam vel αντιβαλλόμενα, vocant
istî quid pro quo, sumpta de vicino rudere pe-
tenda licet forent ab hospite terra, contrusa sunt
inter alias partes simplices totius, aut prepara-
tioni quid erit semper desiderandum, si daretur
coram tueri singula: nam quasi pictores sint, aut
Poetæ amenti furore conciti, ablegant omnes
à se quo minus operæ absoluendo intentos eos ne-
mo interpellat, vel potius ne versutia pateant;
Crebrius autem nolunt eam temporis iacturam
deorare, quam subire decet in compositionibus
struendis.

Has ideo cum simplicibus aliunde comportant,
Et quoniam describuntur rationes diversimodè,
receptarij q̄, quos vocant, peculiare à singulis
fermè habentur nec uno modulo metiuntur, aut
ponderantur, quæq; Bononiæ, & Mediolani,
nisi

nisi qui Romanum, vel receptum generaliter,
Anditotarium (non enim commune vocabulū
Spernam) Magistrum unum habeant, dum
componunt aliquod, puta tripheram Persia de-
ductam constructione implicatissimam, vel quid
simile, ideo sciscitari libuit, & debet fieri, aut so-
let, a viris prudentissimis non semper alicubi me-
dicinam tractantibus, quem nam sequutus sit
autorem, nec te quarentem hoc ambagibus mul-
tis detinuit Cantharus tunc inscienter verax,
& fassus est Verona, aut Venetijs, factum inde
se portasse: quia minori dispendio sit mercatus,
quàm si res quasque per se voluisset, ut auditor
intelligat denario res emi pluris decuplo venden-
das; Nec praevidet inquinatissimus semet prodi,
crimen suum detegi, suppeditari occasionem ne-
candi, vel non debite curandi laborantes quoties-
cunque Pauslagones incōsiderati simpliciter in-
stituunt hoc, & illud, pharmacum modo rerū
numero, modo pondere, componentium id, dif-
ferentissimum; Loquacitatis tamen insulsissima
quidam cor involutus avaritia, quæ quidquid
omnibus abstulit, sibi ipsi negat arguit te quan-
doque, quod has inter belluas non sint omnia sic
ad

ad examen reuocanda, cumulatè nostro factum
est, ait, officio si Receptas Pharmacopeis mitta-
mus, sua interest mandata nostra sedulo cura-
re; Quia verò non idem ipse quod ille sensisti, nec
unquam senties, & fauis liberè eum nescium cū
multis rudere, parum scitè tradita veteribus
præcepta seruari medicina factus est insignis pro-
bitati tuæ Misocalus, & odio accensus, quod
ex emulatione auidiſſimum est; tum quoniam
sepius ex sermone tuo, & scripta voce nondum
benè percepta à Musis suis pinguiſculis, subolfe-
cit plus forsā olei minus vini, consumpsisse te cœ-
pit suo more facere, ut qui cum nullo prius egre-
gio congruere voluerit, vel pro sua ^{μικρολογία} ^{μικρολογία} bo-
nis & literis accersa non quiverit, & ut huma-
nitatis tuæ in eum præstita rependeret officia nul-
lum prætermisit tempus cogitandi quam tan-
dem ratione te posset obruere, si minus ut erat
animus suus ledere (iustus enim ab ipso met so-
lo leditur) insinuat se bellè pro loquacis facundia
in fœminarum amicitiam, potitur votis: nam
insigniores Danaas euincit largitionibus, utrun-
que (neque enim literas, aut data quæque, reij-
cit mulier) ut qui vatem monitorem legisset,

Αργυρέαις λόγkαισι μάχου, καὶ πάντα νικῆσεις; domat
ceteras, has dum permolit laudari optat: ist-
hoc enim nomine penes eas multas scitulas bene
audit, quique virtutem habet unam tenet om-
nes; Donauerat uni de Nobilioribus, ut inna-
ta est sibi cum sexu illo liberalitas, bez articum
Lapillum, dixerat, quem tanquam Zopyri ta-
lentum scrinio credula incluserat, postquam ve-
rò eius spectandi copiam tibi fecit illa fucum de-
texisti: nam confractus arenulam vitream præ-
sefererat, ex qua precarij globuli, vel spherule
constrictioni vestium corporis vsui frequentes,
constari solent; Per similem gemmam elargitus
erat & alteri facilis enim iactura terreni; huius
pura mulier comminutam particulam cuidam
familiari dederat potandam, ipse ad eum voca-
tus, si bene non diu præterita recordaris offendis
symptomatibus varijs agitatum, numne ab epo-
to veneno (est enim letale vitrum) non ausus
sis iurare; obiit ille non longum post miser.

Hoc ergo modo captata gracularum beneuo-
lentia, sanctè Hippocratis præcepto circa illas ob-
seruato, nullus est angulus, nulla conciliabula,
nec caupona, ubi non absens adsit, omnibus est

in ore, quid præterea, novi hominis aduentum
gratularetur fautores, cupediarii, nauiculato-
res, auriga, lanij, catarij, fullones, alijq; id genus
proceres, mira namque valet arte aucupandi
sterquilinia Theſſalus audax delere præcipua
maiorum placita, & rabie quadam in omnes
eum medicos perorare; Quibus autem hamis in-
ſuerit captare homines tu nunc ſic habeas, ut ex
te alij omnes exinde percipiant; Quælibet res bi-
nas habet facies, ex terra patet immediatè cun-
ctis qualis nam ſit, at interior ab hac diuerſa nõ
apertè diſcernitur, niſi ab iis, qui altius pene-
trant oculis animorum pectora cognoſcentes qui
nam ſint velut parietes dealbati, meliorq; foris
quàm lateat intus; hoc de homine clariùs inter-
pretor; ſunt multi te viſu ſtrenui ſimulatores,
qui larvam induti per populos incedunt ceu novi
quidam Ariſtippi quamuis agentes perſonam,
ut à nemine dignoſcantur, & eo minus ab opu-
lentiſ, ad quos inſtar veuſcarum ad corpora aſſul-
tantium ſæpiſſimè aduolant, cū eis plurimi ſunt
deducunt, reducunt, aſſentantur, ubi quid fue-
rint orſi dicere vultu, fronte, præferre hilarita-
tem, quod Græci dicunt φαινοπροσωπεύ, ſolent ani-

mo gerentes aliud, nutu, renutu, sermoni sequi
consentiunt omnibus, & auribus seruietes, eis
dicta confirmant siue in contumeliam, detracta-
tionem, maledicentiam, qua delectantur impē-
sè ociosi isti omnibus omnium nenijs terentes ho-
ras cuiuspiam linguas soluerint pariter blandiun-
tur ut quibus non sit opus Timonis scylos conui-
tiosissimos manibus trivisse, cum nulli ferè non
sint ad maledicendum disertissimi, insitasq; vir-
tutes eis, turpiloquentiam, invidentiam, qua
est suimet supplicium, gastrimargiam, nun-
quam laudandam honestis viris, aut aliis citra
Gnatonismum, laudant tamen in philotesis, Sy-
scitiis, præcipuè facti scurra venusti suum inge-
nium declarant, doctos ingenuus candor ornat,
obtrectatio liuidos non deserit; Papè quàm lau-
ta dapes ὅτατε οἷα ἔδουσι διωτριφεές βασιλῆες, Atti-
cabellaria deputantur suauitate inferiora; Quo-
niam autem nos, qua volumus, & credimus,
libenter, & qua sentimus ipsi, reliquos etiam
sentire speramus, non ideo dura est illis ea per-
suasio, si quando res cum splendidioribus habe-
tur viris, ad quorum voluptatem sermo com-
ponatur, & ex eorum vultu pendeant; Inter

H quos

quos unus bonus sanè animus illuditur serio ab
Ancylomite consultore: namq; præcipuus heros
benignissimus est, nec se leges urbanitatis explese
putat si quem hospitem non bene potum dimise-
rit, mero se quoque proluit, nec abest suus com-
potator, non leui tamen virium noxa priusquã
senex externum vinum ad meridiem producto
somno uuidus euicerit; querit læsus consilium
ab uno de Assentatoribus, qui nescius nunquã
non obtrudere palpum, frontem fictus periculo-
sas esse, ait Hipocratica sententia, mutationes
inueteratas, probariq; sibi valde Cothum illum
Atheniensem, qui statis diebus cothonismo, quod
ille vocabat vinum, permisit hilarescere, more
nempe bestia quotidie se poculis obruentis, ὅτι με-
ρος μεροπῶν ὄμιον ὄμιρος ἔφει; bonum consilium, sed
consulenti pessimum, persuadere mentis aciem
hebetari, Saturnias quasi Lemas offundi, vires
ingenii prosterni, & sublimi gradus virum tam
turpi ratione in abiectissimam brutorũ conditio-
nem deuolui; Cum reliquis alterius ordinis gau-
deat per Hippocratis manes cornicari, & illud
pestilentissimum assentatorum εὖτε proferre,
quidquid quocunque modo dictum, factumvè,
fuerit

fuerit arridere, applaudere, adgratulari, sed
vni qui est salterra, illudere detestabilis pudor,
nec vna cruce dignum facimus expiandum; Te
tra verum fera κόλαξ καὶ κόραξ, vt festiuissimo
scommate liberius mimus à Diuo Iulio suis lu-
dis productus in Ciceronem dicere nec Pompeio,
nec Casari, certum amicum, sed vtriusque adu-
latorem; opus esset hygis anulo ad detegendos
istos personatos furatissimos, qui dum eodem
ore frigidum spirant, & calidum, cuncta penè
circumsita inficiunt tabe cercopissando, quod si
Coelius orator iracundia sua notus historijs ades-
set in istorum cœtum semper assentientem, & se-
cundas agentem, sic exclamaret, Dic aliquid cō-
tra vt duo simus; In nullo tamen pretio sunt si
nesciant istud facere, qui verò dedecori sibi pu-
tant, & Christiana fide alienum, χαριγλώττει, &
ἠδ' υγλώττει, auribus iocunda, sed non honestati,
aut pudori, dantes ea, myzologos hosce odere
semper, non sic Magnates, quibus nullum homi-
num genus magis est inuisum, quàm horum, qui
à vulgi sententia longè lateq̄, dissentientes ni-
mium acutè per tenebras cernunt; & ideo Car-
neades nullam rectè artem disci affirmabat eis,

præter equitandi, quòd equus obsecundare ne-
sciat, aut adulari; Aduersus assentationes horũ
semper esset obnitendum eo magis ubi occinitur
in bonos, & doctos; expellendi ab aulis, quòd
præterea sint schismatici, colaces, & moriones,
qualis ille ambitiosus virtutis, & candoris, tui
nitorem perosus aduersariam tibi quorundam,
constitutionem machinatus, quamuis ipse nõ obli-
tus tui detractiones, maledicentias, pessimorum
non plus facias quam culicem, aut asilum, soleat
Indicus elephantus, quin est tibi unde plurima
habeatur gratia calumniatori te meliorem red-
denti cum dictis pariter, ac factis, mendaciũ con-
uincas; sannis occaluerunt Musis aures hoc na-
suto seculo, gnarus probè non posse perpetuo late-
re quod simulatum est, & quidquid ad summũ
venit ad exitum propè esse, aliquando erumpat
oportet, & impostores licet usque homines calēt
non tamen posse Deum; contaminant omnem
medicinæ puritatem, peruertunt leges Antiquo-
rum, qui si mortem cum vita commutarent, vo-
ciferarentur, cur nam laceras Hyperbole maledi-
ce doctos, cur in Auaritiam tot struis artes, tot
technas intendis, tot machinas admoues, fucos
paras,

paras, cum Hebraeis, ut non pudeat te partiri
usuras, nec charitate moueris aliqua dum vis
Chiron aparare libros non ut uoluas; Apage ve-
terinari indignissimè, qui sacra Medicina præce-
pta nobis & ratione, & experientia confirmata
tractes; ne tua te pluribus moneamus peccata;
Forsan se purgaret maiorum exemplis; Vespasianus ille Imperator è minutis, sordidisq; rebus,
ut è lotio, uel etiam ex gry, non lucri parum fece-
rat, nec putore mouebatur cum emolumento cõ-
iuncto, uelut è lenocinio, quæstuq; corporis, alij
pecuniam comparant, alij gloriam, nec illius un-
quam intermorietur memoria, qui suis mani-
bus stercore latificabat agros, ut in Catone scribit
Cicero, nec pudet Alcumistas, & quales nam
homines, propè diuinos, uti limo compendij sui
gratia ὡς ἐ μὲν δ' ἐν τῷ σῶματι κέρδι κακῶς sit omnino ar-
bitrandum; multaq; de uiuentibus, uelut upu-
pa stercore tantum uiuunt, quibus pro amari ci-
no suaue olet; Astutus profecto ille, qui se defen-
dat hac garrulitate, si patiatur Medicina parès,
repugnat autem maximoperè, nec uult Medicũ
bonum diuitias appetere, neque larem, aut petra-
cem, mercedes alioqui pro meritis exigere, si dẽ-
tur,

tur, non renuere: quia seniles opera numerato
pensentur, cœlestis beneficia Medicina inconstan-
tioris quidem, fructuosioris tamen, artibus
vitam rebus omnibus carissimæ dantis, vix
omni auro cumulatè rependenda cur nam pe-
cuniola liceantur? Sed lucri cupientior quàm
honesti præcepta veterum curat scilicet; Vi-
det unum, aut alterum, amare se, minus au-
tem optare prospera eis, ac Pœni Cretensibus,
serò Phruges animaduertunt diuersam esse
speciem foris, quàm sit intus explicati; minusq;
boni habere in recessu versuti animi, quàm in
prima fronte promittant, quoq; penitus acies
oculi intendatur hoc viliores affectiones animi,
& morum turpitudinem, intelliges, ut in
multis nihilo aptiores officio, quod faciunt,
quàm si sambucam Caloni aptaueris alto; tam
multi sunt ei similiores ovis duabus expressi fron-
tibus, una Pythagoræ muti sapientiam pollicen-
tis, altera Diogenem quendam solum referentes
sententiæ aliorum rectæ oblatrantem, & famæ
non parum detrahentem, superciliosè damnan-
tem, odiosius obstrepentem, omnibus, quod sint
vestibus, anulis, spectabiles in mulis aliquando
sedentes

sedentes urbem quam magna est discursui secretis armati è diario quodam pharmaceutico decerptis, quæ secreta, hoc est probatiora remedia, nunquam rudioribus aperienda: sunt enim non Deorum manus, ut Hierophilus dicere, & salutaria, sed tela cacodemonum; quia remedia non salutem præbent, morbos sæpius quidem, nisi medicus prudens rationali methodo probe exercitatus eis utatur.

Ideo famella iugo, tela, glomo, colo, nequid honestis auribus addam verecundius, relictis agirtarum, aut circulatorum, chartis è tribus edoctæ aquas, eglecmata, conficientes ægros homines crebrius quam ægrotudines tollunt, & ad necem potius, non ad salutem, adducunt, quavis inde ferant cum multis Medicis novis aliquod nomen & ipsæ; Quibus sanè magis præstaret ad benevolentiam, ne dicam salutem, multorum comparandam non à libris Medicis turpiter à pluribus nostris emulgatis excerpere componendi pharmaca rationem, sed in scolam Ganeæ delitiosiore se conferre, ubi fortè staret Helius verus aliquis, qui conchylijs superi, atque inferi, maris pigritiam stomachi nauseantis stimularet,

mularet, siue pentapharmacum monstraret suū
quod esset sumen, phasianus, pauo, crustulata,
& aprugna; Aut præstò esset Scapius elegans
eduliorum informator, lautitiarum artifex, &
scriptor non prostitutus tum aduersa, tum se-
cunda, valetudine fruētibus, instrueretq; tu-
rundas Deorum cibos lautissimè parare dignio-
res, & dulciores, nempe medicinas palati oble-
tamenta gula, lassæ iam voluptatis irritamina,
vestris unguentis, aut innumeris medicamen-
torum tricis, ita quoque pro sua conditione
quisque ritè proprium faceret officium, si non
messes in alienas falcè gregatim immitteremus;
At qui nouo more nunc interturbantur omnia,
quasi parum sit intra orbem suum furere, &
quo quisque est indoctior eo insolentior, mordēs,
lacerans, omnia, & veluti gallus Aesopicus il-
le gemmas alienas negligit, atque contemnit, cū
verè periti, & studiosi, putent se nihil scire, nec
fateri quandoque suum pudet errorem; Viui-
tur ex arte, subinfat ille, nec omnibus suppetit in-
genium, nec adest plerunque Venus conciliandi
sibi voluntates hominum tunc in auxilium tibi
accerse inuidiam, garrulitatem, Trazoniciū.
iactan-

iaculantiam, gloriosam assentationem, Sycophantiam, Lenocinationem, familiarissimas occulto Musatori liuore saucio, quem Chironia nec manus leuaret, nec Phœbus inuentor Medicinæ, sobolesuè clara Phœbi, reduceret in rectam suam viam literarum bonarum sempiternum, osorem consumatissimum ἢ μὲν κερτομίας, ἢ δ' αἰσυλα μυθισαδου; fauore tamen populi, & quorundam Gigantum noua semper exoptantur, si fruatur non est quod sapiens suis opibus fœlix, nec aliunde pendens, & quæcunque inciderit fortuna procella sua virtute firmus, & immobilis, demiretur, instar tetragoni corporis factus, quod semper stat in utramuis partem licet proieceris, non aduersis elatus, aut secundis demissus; scis quia nam? Consuesce Deum immortalem quo grauius homines ex commutatione rerum doleant, quos pro scelere eorum ulcisci velint, his secundiores interdum res, & diuturniorem impuritatem, concedere, quos probat, quos amat, indurat, recognoscit, exercet,

Gravis spectator subticet, in postremum usque fabula, quæ principijs ab istis non potest latã catastrophem habere, & nisi in tragœdiam desinere;

nere ; Natura quorundam morbi, ambitio cupi-
ditas, nimia, subtile malum, secretum virus,
nullo perpetuo obtendi, nec praelegi, queunt fu-
co, qui simul atque subolevit etiam in benefactis
gignit odium, genitorem simultatis, inimicitiae,
cautele, vel malitiae potius, ille medica, venient
in apertum (habet enim Deus $\epsilon\kappa\delta\iota\chi\omicron\upsilon\eta\ \delta\omicron\mu\mu\alpha$) sic
rescitum iri putandum versutias, quas Medici
non, sed moriones, adducunt secum quoties ob-
ganniunt in doctos comminus apud nobiles puta-
tos; (nemo enim est altero nobilior, longa stem-
natum serie nisi cui rectius ingenium, & arti-
bus bonis aptius) qui rudes hominem in mutuū
adiutorium genitum esse sibi solos natos volunt,
sibi vivunt, omnibus incommodi doctis, nec nisi
planis, ludionibusq; suis benefaciunt, solis fœli-
ces (si qua tamen fœlicitas in aureis velleribus
inesse potest) quod egregiè facit quidam carmis
hispidior verso $\text{Ανδρῶν δὲ οὐ μὲν ἰωὴ ἐπὰς ἰσάμενος πολε-}$
 μῖξεν, vaserrimus sanè obtrectator clacularius,
ubi videt sibi prestari aures repudiat semper opi-
niones, bonorum, facta detestatur. Zoilus alba,
quod aiunt, amussi damnare omnia bene dicta
pariter ac malè doctus, & quæri vates enunciat

de aegris ne quidem visis, aut intellecto, nisi ve-
lut è turri, morbo succurrere profitetur; Quan-
tulo hic homo sapientior, atque ὀυπομάντης Alexā-
dreus domi deses ex urina diuinat à se remotissi-
mi laborantis, nec etiam pluribus vult iacturam
temporis facere, qui repente expedito calamo de
cadem remedium folijs exharat; hinc suo par-
ticipi nobili magis titillant præcordia non leuem
fructum speranti accessurū reliqua furtim loca-
tæ monetæ; Si quid in Sheda Chironis descripta
non exhaurire valet ægri Marsupium ponderis
aliquantulum apponunt, sicut Coronicida, vel
immutat, cum quid deesse odorat; experti no-
runt plerique suo malo; nam sicut Homerus ali-
quando dormitat, ita Medici minus considera-
tè describunt catapotia stomachica, mixturam
pectoralem, sic de alijs; Tunc quid accipiant ve-
stri pharmacopei? Contingit autem Medicos
vos aliud quid agere, quàm rectè medicinam plu-
ribus videlicet negotijs serijs distractos, mercan-
do, vendendo, iumenta, equos, vestes laceras,
currus fractos, omnem denique veteramentorū
preciosam suppellectilem; nonnullos vafros cu-
iusvis proxenetas discordes homines componere,

hinc inde discurrere, mercata frequentare, aliena negotia transigere, & ne qua res cuiusdam agendi proscrip̄ta auctioni subiiciatur certo pignore deposito catus aliquis factus ipopola dat mutuo pecuniam cum sorte creditori postmodum cumulatius numerandam, vades mercede constituitur suo periculo promittens obitum in vadium; sic negotium è negotio seritur.

Cum itaque tot urgeant hominem difficultates, tot impendeant sollicitudines animo minorq̄ pars cogitationum detur officio suo, nulla venia dignus est, sed cui execrando, & detestabili, Deos omnes, omnes homines, inimicos fore tandem deprecemur; Quis autem neget hoc forsitan ab istis Medicina violatoribus observari ex industria ut magis de eis populus loquatur, & famam novitate aliqua accupantes animas hominum statim negotientur; Quemadmodum Romanus ille Medicus Athenas profectus ad discendum gracè fari, ubi legit πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς αἰδὶ πρόια φεῖν, & Achilles tantum laudis meruit, simili me quoque gloria, puto, celebret Gracia dixit, pro lapidibus, aut ferro, medicaminibus usum: moritur enim aequè is, à quo spiritum

ritum secluserit acicula, vel lac admixto pilo male per fauces elapso, ac quem bombardam disperdit in auras; Et utraque ratione perimens homicida sit, siue supino medicamento dato, siue non captata occasione pernici momento temporis mutabili.

Quid ergo malum est in eis consilij cum dicto citius indicunt medicinas alias, atque alias syngrapha cubito prolixa magno, nisi fraudare gentes, interimere, nouam Medicinam inuehere contra euntibus sancitis legibus, Et preceptis vetustissimis, ut ille physicus Ascisias in oppositum rationi mederi consuetus ubique, $\mu\omicron\rho\rho\chi\omicron\upsilon$ tamen $\mu\omicron\rho\rho\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma$ est qui iam tritissimas antiquorum vestigys semitas linquit, Et nouas ingrediatur; Ab illa nunquam recessit Galenus, nec sibi fuit adeo pulcher in curandis agris absentibus, ut quid uouerit faciendum mandare: rogatus enim consilium à Ciciliano pro filio laborante noluit temere præiudicare, verum scripsit huic purgationi Dionysius Athenis degens moderabitur, dum cognouerit acuratè quo nam modo præ purgatione corpus preparare oporteat; Et quoto inde pharmaco expediat uti, diuinare non licet mihi, Et ad-
stare

stare negant tempora; si quid amplius indicij,
aut pietatis, inesset novis professoribus haud se-
cus & ipsi medicinam facerent ac priores assue-
verint, nec ita depravarent, & funditus euerte-
rent, curandi Methodos; Tu, qui saepe, nec sine
indignatione, vocaris in consilium deplorati popu-
li regaliter tractati manibus imperitorum quid
sentis? meam quidem ignoratiam statim arguo,
faciunt q̄ illi ut plus intelligendo nihil penè intelli-
gere mihi videar, nescit q̄ celeritas animi circun-
spicere causam ullam, quamobrem sic medice-
tur aliquis histricula, & livida mentis homo, nisi
more Andabatun circa morbos versetur, ad pe-
des tumidos intendens actiones, cum sit aliquan-
do fons mali in capite, ut fecit in Leone illo Iu-
dæo non sanè inhumano: namq̄, ut digito rem-
monstrem, vir clarus Georgius Binchelouerus
secundo senio proximior occulta laborans febre
biliosa iussus erat calidorum medicaminum sim-
pliciter iuscula sumere feruidiorum succorum
temperatiōni, quos in quartadecima volens edu-
cere, qui præerat cura, precipitavit eum in gra-
viora prioribus symptomata, quibus nisi fuisset
aliter obviatum, erat de illo iam actum; No-
bilis

bilis item Georgius Leopoldus Medici dignissimi
filius olim sub ardente sirio cum pilulas vocatas
de hermodactilis, quibus penè caremus, devo-
rasset ad quadragies laboriosissime secessit; Ad
hos alius frigidiore stomacho, consenescentis, exte-
nuatus, acetisquillitici, pancratici potius nomi-
nandi, (squilla nam vera rara est) non modicã
bibebat quantitatem, perpetuo maiore exaucto
dolore, sicut alij eadem medicina usi; percuncta-
tus cur nam sibi viscum pararet queribundo;
quia præscripserat, inquit, Doctor; tanta est
autoritas in homine, qui alogos persuadere ver-
bis queat aliqua facienda in sui præsens detrimẽ-
tum: præstans est opere, non admodum autem
fœliciter prædictione: quoniam de venerabili sus-
fraganeo decumbente præcunauerat, sic cras
erit solutus; fuit ille sanè solutus, non quidem
morbo corpus, sed animus videlicet corpore;
ita contingit quòd aliquis, ut ait Philosophus,
ὁρθῶς μὲν λήγεται, οὐχ, ἰδὸτος δὲ; dato enim phar-
maco, quod esse rojarum conseruam dixerat,
sic eduxit prospere quoad perendino die vitam
cum morte commutauit: In his quidem malis
ut quisque sit sus, an Minerva, proditur: simi-
les

les enim sunt Medici nauium rectoribus, qui mari tranquillo, sicuti nunc est, dum breuia loquor halcyonijs diebus, nauigantes si quo impigerint non apparet tamen, exorta verò tempestate, & puppi ad scopulos illisa naucleri imperitia detegitur, sic illi curantes homines in superficie laborantes licet errent, latet tamen alios peccatum, quando verò periculosus incidit morbus, nec ars, & ingenium, conueriant, in apertum venit lapsus vitæ discrimine subsequuto; quemadmodum in superioribus, & innumeris eiusdem tenoris à te animaduersis, unde veluti è fibria de toto hominum iudicio, & textu sanæ mentis, iudicare liceat, quo ve zelo salutis mortalium ducantur pleriq; Tum quoque intelligere in quorum manus res Medica venerit, sapientum ne; Sapiencia quidem præpostera factorum namq; horum consuetudo sola dulcis est cum sui gregis, & garrulis, ociosis, cum libris insuauissima, nec metus est eos agrotaturos nimia lectione, aut quod sinu gestent semper in manibus vigilantes, & sub capite dormientes, atq; Plato Sophronis libros, & alij diversos habuerint; nunc excusant occupationes Mercaturæ,
suorum

juorum nominum rationes, domesticas curas,
modo rigor hyemis obstat, aliàs feruor æstatis,
interdum autumnipericulosum cœlum; cibo, po-
tuq; repletos diuersus à Musis furor agitat, &
sanitatis, aiunt, habenda ratio, cum stomachus
nondum concoxerit; ieiunis obstrepit fames, la-
trat cibilagena, nec quietis sedere vacat; Itaq;
non explicitos apud hos offenderis codices, nisi ac-
ceptæ, & expensæ, summam continentes, non
clepsydram temporis auari dimetientem, aut
in horum medio lychnuchus cum ardente face,
vel candela, spectatur, ut quibus nullum pro-
pè sit studium professioni suæ laudabiliter incum-
bendi, non animi virtutes exornandi, sed pe-
cunias affectibus alligati, terrene rei sectatores
eorum curtam suppellectilem ut in dies magis
deducant nequissimi congerrones, qui publicis
incommodis vel gratis delectantur, & bonos for-
tunis omnibus exutos ad incitas redigere; Ex
his quoq; initijs exorta quondam fuit artis Me-
licæ abominatio, & eius penè cognitionis obli-
uio, sine qua tamen nullæ gentes degunt; hinc
Medicorum exilia nullam capitalem legem te-
nentium quamuis multos interficiant, more no-

uo regnantium, qui plus $\delta\iota\varsigma\ \omicron\zeta\omicron\iota\ \pi\alpha\sigma\omega\upsilon$ differunt
ab integerrimis, sanctissimisq; veteribus Hippo-
cratica sectæ fautoribus, & nostro Diuo Luca
Antiocheno Piladea deuinctus amicitia cum
sancto Paulo, qui Medicinam Damasci exer-
centes ipsissimam Germani Medici, aut Escu-
lapij, qui rudem adhuc, ac vulgarem, scientiã
paulo subtilius excoluit, si Celso credimus, Ico-
nem representarunt antiquitatis uniuerso con-
sensu prius expressam; Virum nempe grauem
doctrina, moribus, & annis, qui sit & in seip-
so totus teres, atque rotundus: nam capitis ca-
nitiam, rugas frontis, etiam fatuis, ac morio-
nibus, adfert etas, masculam verò rerum cogni-
tionem vsus multorum, lectio, atque observa-
tio; Præcox Prudentia non probatur eruditæ,
quòd sensim lapsu temporis certa ferè tantum so-
leat accedere; Throno insidentem, quia sedato
debeat esse animo, sublimi semper, & in statione
tranquilla collocato; Quis autem studere potest
opibus, ut animi tranquillitatem non perdat?
Omni perturbatione liber, neque vagus: Ut
enim sapientiam sequi non est prolixam barbam
dimittere, compositum incedere, sic neque palliũ
ornatum,

ornatum, peramve, circumferre; Insuper etiã
tanti fieri debent vocula maleuolorum quanti.
Socratem fecisse legimus in Aristophanis Nebu-
lis, dum conuicijs acerbioribus proscinderetur:
qui non magis agrè tulit in theatro atque si in
magno conuiuio salibus morsus esset; Laurea co-
ronatum; quoniam sit cumulatissima laude me-
ritissimus, ut ego interpretor; Aut ob eximiũ,
& immortale, ex arte salutari, decus; Sceptriũ
gerentem, dignitatem, & potestatem Regiam
simul in agrotis exercitam representantem; non
quomodo palpones isti mancipiorum ritu mor-
bo laborantibus inservientes obsequiosè, secumq̃
menses longos cyathis spumantibus ad ebriosita-
tem strenuè certare soliti; Et ne foras ignari de-
pellantur colaciæ scuto confidentes nullibi non
sunt accepti.

Propterea lepidissimè scribitur, quoto quisq̃
in hoc numero pinguior, audacior, egregiè per-
fricta facie, loquacior festiuiter aduletur, &
quasi chorales ad aurium, & sensuum volu-
ptates modulans longam splendidissimorum mē-
daciorem super addat coronidem, tanto pluri-
fieri apud torquatos admittentes unum consi-

lium cerdonis prolatarij, non etiam sapientis;
(nescit enim liber, & erectus animus nisi à suis
dominari) Insuper Medicinam nihil aliud esse,
Socratis etiam sententia, quàm quintam assen-
tationis, siue potius deceptionis septimam, qui
perfectus est numerus particulam; Bacillus itē
fuit additus nodosus, scrupos, & labores, Ar-
tis, multiplicemq; percipiendorum in illa diffi-
cultatem, subindicans; Draconem iuxta adsis-
tere, mea quoque salutis simulacro pingitur, cor-
nutum tam propter euigilem tollendis agritudi-
nibus exoptatam diligentiam, quàm quia præ-
stamus, ut humana corpora velut infirmitatis
exuta Leberide in pristinum vigorem iuvene-
scant; Adiunctum quoque gallum fecere vigi-
lantissimum nempe animal in Medico somno-
lentiam, torporemq; corporis, redarguentem;
Nos autem qualem nam vigilantiam, aut sedu-
litate, requiremus in eo, qui conuiuiorum in-
sanis apparatus inuolutus, hoc est hostibus stu-
diorum sempiternus amicus, perpetem noctem
ludens alea, latrunculis, pictis cartulis, poculis,
grandioribus, pateris certans temulentus ad-
huc, & non edormito villo, eructans pro con-
cilio

cilio petatur? Canem postremo subijciebant animalculum fidelissimum: nulla res enim magis decet medicum, quam fides integra, puraque laborantibus; ea enim sicut in monumentis historiarum legitur; Philippum Acarnanem Magno illi Alexandro commendatissimum reddidit, quamvis parricidij suspicione fuisset ipse apud Imperatorem delatus.

Iam ergo si conferamus huius venustæ imaginis colores expressos, & assignatas dotes Medicas cum nostris patebit apertè non alia fermè ratione similes esse, quàm cubus numerus cum magnitudine non terminata propositione respondeat: habet enim maior eorum pars nihil penè cum prioribus Medicis commune: Quoniam plerique horum natione penè Cares, quamvis iactabundi de Natalium splendore sint, ad Medicinam nunquam de industria, aut veritatis desiderio pellecti, appulerunt animum, queis nil cum cyrrha est, nil cum Parmesidos unda, sola tamen ditescendi flagrantia suas buc omnes cogitationes intenderunt, ubi præcipua ignorantis pars cum arrogantia coniuncta præstantissimos esse medicos elatis tristis se existimant, aptiores

aptiores aratrum ducere, asciam, securim, mal-
leum, tractare, nauiculatores, aurigas, cal-
cearios, esse; Hi sunt illa corpora moribus ob-
scanis prædita, nulla pietate, nulla fide, sed om-
ni malignitatis labe infecta propter Martis, cui
medicina fuit adscripta, & scorpionum, influxum;
quorum ratione fit quandoque, ut boni, docti,
candore animorum Cygni, malè vulgo audiant,
libere quidem educati, non ut isti de contem-
ptissima stirpe suscepti Dipsadis, aut Reguli,
insensiores linguis ubi contra ius omne numma-
ti euaserint, atque insuper perditissimi, quòd à
diuitijs malorum, ut aiunt, mare profluat: id
est maxima perniciès erumpit meo capiti, &
internicina populorum calamitas eo usque per-
seueratura in dies magis exaucta quoad beni-
gnum numen aliquod intercedens effrenatas di-
etorum mentes totam penè vetustam artem
Diuorum inuentum peruertentes condigno sup-
plicio reprimere studuerit: Sic enim perspectissi-
mè fore video, quòd potiores medici studijs, &
mundanæ utilitati, superis dati promeritum,
suis virtutibus, & bonitati, locum nacti salutifera
mihi Dea fauentes incolumitati Gentium ferre
suppe-

suppetias amantissime voluerint; Nec mihi post-
hac erit amplius querendum, quod descriptæ
quasi pecudes familiam mortalem cura mea Di-
uis creditam pergant suo vel solo gestorum pœ-
dore contaminare.

Desierat iam tunc ictus aer implere meas au-
res, aut res interiore numine, & animo, cu-
ius pars singularis est suusq; cuiq; Deus, con-
ceptæ videbantur scripta voce iam finiri posse,
quando occæpi rursus ad carceres sermonis hu-
ius sensa reuocare, sic memoria recolere mecum
præcipua disputationis capita, Quæ declarant
humanæ cumulo miseriæ non parum accessionis
fieri à trium dictorum auaritia, aut ambitio-
ne, non mediocribus per fidem causis, ob quas
Primarum Disciplinarum multæ fuerint à stir-
pibus subuersæ; neque pristinae medicinæ vesti-
gium propè ullum supersit; Cuius panoletiria
tenentur ex pietatis debito & iustitiæ officio,
præbere auxilium ij, qui pro summa potestate
à Diuis concessa sibi temperant habenas rerum,
atque virtutes tollere, vitia deprimere, malo-
rum radices extirpare funditus instituerint:
Aequissimi propterea Nomothetæ cauerint, ne
quis

quis Chirurgus habeatur aptus operibus exer-
cendis manibus nisi prius ab integro, prudentiq;
medico fuerit probatus; Instabunt cateruatim
duri obijcientes Privilegiarij sumus, lex priva-
tis nobis fuit irrogata, qua permittitur, nostro
senatui, populoq; Tonforum, conscribendi, vel
coaptandi, in nostrum dignum ordinem quos
conensio generalis calculis albis deliberauerit;
hae nostrae partes sunt, nec ista cura spectat ad
alios; Esto sic privilegij nihil abrogetur; olim
dum fuere concessa diueros arbitros tenebat
ars, qui manibus intremulis diligentiam ma-
gnam per experientias praestabant; nunc quam
rarò nisi temeto referti prosiliunt in operas ut
vespillonum gregem referant non suam, qua tu-
ment, audaces personam; Neque posthac sic
opinionibus eorum facti belli tot ferramenta,
tot vestes, tot fistucas, & sublicas, euellendis,
perfodiendis, corporibus admoueant maxime
periculosè laborantibus, nisi grauioris existima-
tionis, & insignis doctrinae, vir adstiterit; mi-
nusq; audeant purgationes illas suas celebres
cuiq; praebere; pessima res enim est consuetudo,
qua diuturna usurpatione malefacti alicuius
introducitur

introducitur usum, ut ne quis inde admiretur; si
lapidaria vellet monile facere, calceatum equo-
sutor, soleas borri, redarius curru relicto navi-
gare, non minus forent ridiculi ac soleat simia,
crustum panis dum nititur extendere; Nec si-
nitur multis in locis ullis nisi suam artem tracta-
re, non licet cuius pictorem esse, aut maleum
non sumpserit in manus impunè, qui non sit fa-
ber; dare verò medicinas, hoc est interficere gē-
tes, cuique permittitur, Et ut quisque inter ar-
deliones loquendo polleat Imperator humana vi-
ta, necisq₃, subito euadit; Sed non fit volenti in-
iuria, cum succedat aliquoties ex accidenti per-
curatio; Qui non amentes sunt ita secum repu-
tant; si clavus navis non committitur nisi peri-
tis navigationum, quod quatuor vectorum,
aut paucarum mercium, sit periculum, quanto
infruniti animi sunt illi, qui corporis omnium
diuitiarum pretiosissimi curam demandant cui-
libet, Et istis balnearijs; ob id condigna pœna
plectendi, quando temerarij pharmaceuticam
partem contigerint precipitatum, antimonium,
voratra tithymalorum species, Et huius farinae
L delecteria

deleteria medicamine sibi domi seruat a praben-
do; flammam decreuere patriæ leges istis, quo-
rum instar unus est impudētissimus rabula quæ-
libet toxica dare promptus numerato spongia
siticulosior auri, vita, corpore, ore, portendēs
immensam aliquam voraginem, aut gurgitem,
vitiorum, turpitudinumq; omnium; Cuius aua-
ritiam, fœditatem, mendacia, dolos, reprimere
non mediocris sanè fuerit negotij, Et nisi vitæ,
necisq; datores Patris Oceani Sceptrum finxe-
runt cum illo nūquam mores opicos exuerit, quo-
vis equuleo, quolibet unco, meritissimos: nam
contriuit totos suos dies in istis, Et assuetudo fre-
quens habitum non facile mutabilem accersit;
huic Generoso prædoni minatio sortis Attilij, vel
semor alia animaduersio, ne quid grauius im-
precer mali (optimè namq; volo hinc cohorti, si
nihil omnino putidi lanx eorum diuendat) vix
erit terrori ut à suo decipiendi proposito reuella-
tur, Et cum eo gregales sui, quicunque sint, ut
ille, nocentissimi: Dum viuit ipse tamen fauto-
rum suorum gratia, (si modo vlla inter malos
gratia est) ne quid caussetur deterius suomet re-

te implicabitur si nempè Syleni secreta referen-
tur, si latrinaria officina, lustretur; Habet ea
cuniculos, recessus popinales, angulos sepositos,
remotos loculos, umbraticos inquirendos ubi
vulpecula calat pulveres antiquos, veterinaria
remedia depromenda veluti de cumera quan-
do rescitum fore neminem timeat, totam deniq;
Syluam pecunia cudenda sine incudine: Confi-
cit enim aurum è latamine, quod in suam apo-
tecam, vel oletum potius deducit, quasi per ocul-
tas cloacas fordibus diuersissimis refertas, ut nõ
sit minus negotium purgare illam cum stabulo
vicino sibi, quàm fuerit propemodum Herculi
Augia; Dicaturq; multa ne quid medicamenti
maximè laxantis alium penitus exponant, vel
diuendant, nisi schedula, aut litera, publice noti
viri medici proferatur; transgressoribus nõ igno-
scatur: Getticus enim est, qui clementer agit in
istis grassatoribus aperte cognitos, & obscuros,
expoliantibus amicos pariter, & inimicos equo
discrimine tractatis; Nullum parent multiplex
pharmacum nisi discretis à perito viro simplicio-
ribus; Non mercimonias pro sua libidine indi-

cent, sed quanti vendantur equus taxet iudex,
scitus præcipuè, quæ statò valore mercamur, nec
more annonæ singulis aliquando mensibus va-
riabilis.

Longè plura moderanda forent, quæ pro mea
virili effecta velim, Ἐ εἰ δὴ ἴαμαι τελευτᾶσαι, καὶ τε-
τελεσμένου ἔσαι; veruntamen Medici præsertim
cognitionis eximia, aut prudentiæ, nullius no-
minis, Ἐ autoritatis, novas ferre leges non est,
ut nec etiam suscipere omnium curationem, aut
non parituris aliquid mandare; quia nemo ra-
tionalis, nisi sit Laro stultior, ut nec surdo fabu-
lam narraverit, non intemperanti medebitur,
neque malum benè conditum mouere agredie-
tur; quod faciunt ij, qui rem, non ægri commo-
dum, spectant, Ἐ Auaritiæ sorditiem fiducia
salutis certæ prætexunt imperiti morbos sinistra
curatione nihil aliud, quàm exacerbantes; Hoc
loci si rationis errandi varia refelli à me debe-
rent, non deessent clamantes οὐ δ' ἄλλω νεμεσᾶτω
ὅστις τοιαῦτα γέρεζοι, etiam si nil obstet quin aliquis
peccare nescius, Ἐ urbanus, villa perosus, de
agricoltura, ut de peccatis alienis, scribat, hæc
dete-

detestando, illam celebrando, loquaturq; secus aliquoties ac vivat: quoniam Seneca moribus sanctissimus penè ab omnibus creditus obscenissimè tamen quandoque scribit; & Aratus Astrologia quidem ignorus ornatissimis autem, atque optimis versibus de cælo, stellisq;, cecinit, Cicerone teste; Gardanus olim mihi præceptor nemine celebratissimus in Medicorum vitia multa contorsit, damnavitq; errores, inter quos execrandos sunt illa nempe cum ineptis, dolosisq; pharmacopeis clancularia conspirationes ad extorsionem pecuniola maioris invicem deinceps partis erada.

Sancitum ob id est à bonis Principibus, ut nemo studeat huic arti, si qua necessitatis affinitas intercedat cum ipsis: quoniam nullum scelus est tam nefarium, quod non perpetretur ab iniusto, nisi pœnæ formidine remoretur; & otiose dormiunt, si quando patrocinetur eis Medicus; Atque ego non mediocrem consolationem percipio, nullo me sodalitio coniunctum istorum collegio; ut neque cum nugipetis aliquibus idem me sapere, quòd iniquis, aut inhumanis, nugis, quas

quas eis Polyceros, & alter obstreper tubulo, de
me obtruserit, (inquietis enim, & stolidis, in-
genijs euenit, ut leuiterum suspitione ferian-
tur) effectum sit ut planè reputem Diuino ore
fluxisse uerbum illud, scilicet in uita hoc esse tu-
tissimum, nulli prorsus credere; digna profectò
sententia, quæ notis aureis incidatur columnis,
templorum portis describatur, annulis in scalp-
atur, ut quæ tantopere expediat semper cuiusq;
obseruari animo, præcipuè Phylosophi, qui supra
mortaliu[m] statum constitutus minutam plebe-
culam cum simplicioribus contemnere, quamuis
hic benè de se dicat, & ille male, si modo aliquis
Cato, Marius, Lelius sapiens, alter Cato, si duo
Scipiones (habet enim & hæc ætas tales uiros)
bene opinentur de illo, quod displicere malis lau-
dari sit; Non primates indignius ambire, & ad-
nutus, aut præscripta, eorum uiuere, quo dite-
scas, episcopenue aliquam aucuperis, quamuis
enim Fortune bonorum plus eis Natura concesserit
corporis tamen, atque ingenij dotes sic imper-
tita est nobis ut magis sibi queat sufficere prudēs
quàm illi mutuis hominum auxilijs egentes; Ho-

rum secunda perflati aura Medicorum quidam
sua tegunt errata mox in pœnitudinem abitura,
soli sapientes habentur, soli consuluntur (quod
& Galeno male erat non agnosci doctos) vehe-
mentissimisq; malis uni mederi volunt in oppro-
brium medicinae contemptum bonorum perni-
ciemq; gentis, est enim prona ad errores ars no-
stra, nec exactam certitudinem crebrò videre
contingit, non valde tamen delinquentes Hippo-
crate probantur.

Et ideo scite dictum est à Priscis, quòd unus
arbiter, aut testis, vel sciens, nullus prope est;
Pereunt multi, periereq; non pridem valde sple-
didissima iuvenes scemina, ne tantillo quidem
leuaminis per aliquot annos decumbētibus per-
cepto ab innumeris remedijs reuera contrarijs,
quæ nil unquam iuuerint; quia simplices se cre-
diderint uni tantum Iano Bifronti fortuito so-
lum curanti, trilingui, maius premium speran-
ti ab adulatione, scurrilibusq; nanijs, immundis
scommatibus, quàm suæ virtutis specimen ex-
pectet; ob id omnium doctissimus maledicentiæ,
detrectationis, & assentationis in arte semper,
& valde

Et valde admodum strenuè cum sermo incidit
de candido aliquo, Et doctis omnibus exoscila-
to Medico, qui dum pro malevolentia reponere
benevolentiam, pro conuitijs amicorum sermonè,
pro deuotionibus Christiano dignas preces soleat
mearum quoque partium non esse video Cynice
plura de aliquibus erroribus dicere, ne quid im-
pudentiuscule culper de castissimo ordine medi-
cinæ scripsisse, Et suffragio totius Comicorum
Poetarum manus in eam venenatos sales om-
nes effudisse, dumq; inscitiam alienam insector
meam temeritatem prodidisse exhiber; Illud
addam tantum me summoperè gratulatum in
bonis, Et doctis, si, qui deprehenderentur fu-
cum ullum facere, non honeste fideliter suum
munus explere, sordidis, Et abiectis questibus,
vacare imperio maiorum rapiantur in Ase-
lum veterem, plagosum, Et conuersi tergore
cauda pro loris seruata manibus utrisque cir-
cumducantur per fora, per vicos, per plateas,
puerorum subsequuta turba clamante Io Re-
ge, Triumphat, qui tot insontes nullis telis, aut
armis bellicis, sed medicinis tunc in diabolica
instru-

instrumenta tua culpa conuersis ; Nam mos hic
quoque laudatissimus retinetur in Montepessu-
lano vetusto Medicinae Gymnasio magno spe-
ctantium solatio, & clarissimorum Medicorū
risu ; Quos interim sanè spe foveor putare non
agrè luros me nulla priuata perturbatione ia-
ctatam, nullis gloriae stimulis percitum, ut hone-
sti alicuius laudem comminuerem, digressum à
seuerioribus studijs huc diuertisse, sed quia vi-
cem publicam veritatis inquisitorum dolebam
dum vitium locum virtutis occupasse in istis præ-
cipuè locis, & nescios pro doctis, (absit omnis
liuoris suspicio) laruatos pro purissimis, haberi
compertissimum tenerem ; Nostræ splendor ar-
tis ignorantia tenebris multorum perstrictus, di-
gnitas insignium rogantium me scribere depre-
ssa, communis cætus humani salus, & utilitas,
mecum quodammodo iure Naturæ debitum
munus requirebant ; Ob id quasi per transen-
nam præteriens, & inspectis strictim dictorum
moribus calamo notare non artis, abusus, sed
eius professorum, iuuat ; Quamuis omnes intelli-
gant Imperatorum, & orbis columnarum, fo-

re veteri Medicina decus suam, suas partes in-
tegras restituere, nemo tamen minus bellè mihi
velit, oro, si quid liberius fuerim de nigris qui-
busdam præfatis; Qui se nunc impuritate sua cõ-
scientia pertristum senserit Leonina pelle depo-
sita qualis qualis homo sit, an Medicus, se de-
claret, meq; licet eruditali cuiusdam, a st pu-
rioris Philomisi, fecisse comprobet officium, at-
que hanc quantulacunq; sit, opellam nostram,
quisquis est Lector pectore candidus non subito le-
cto titulo rejiciat.

F I N I S.

